

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 x 10 f

HIRDETÉSEK:
4-heteses petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitási díj 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, szeptember 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A pusztuló város.
- Cserenyés tisztviselői.
- A honvéd-tűzérő.
- Az amerikai borbíró.
- Hrdlicska ur fenyeget.
- Drágább a pénz.
- The Baroness Orczy.
- Az esztrák novella.
- Az áldetekti és a kikapós övegy.
- A szabálytalan párbaj.
- Híres asszonyok.
- A honvédhadnagy és a Kosuth-nóta.
- A Times és az Eighty-klub.
- Tél — szeptemberben.
- Vérongsás a Csálában.
- Aradváros virillistái.
- Éstrájk az Operában.
- Az amerikai cimborák.
- Tárcsa: A bitünő pezsgő. Írta: Henri Lavedan.
- Garnok: Életmentés. Írta: Szántó Kálmán.

A pusztuló város.

Arad, szeptember 27

Végig, azon szerencsétlen hatvanezren, a kiket az apáink vagy az utódaink büneiért a sors a város mai közigazgatásával sújtott: mindannyian különböző felekezetbe ojtott mohamedánusok vagyunk. A hitében meg nem romlott muzulmán tud csak olyan nagy lelki erővel, méltatlankodásának járomba vetésével, annyira megnyugodni mindenben, mint mi. S ami másoknál forralja a vért, az elégedetlenség vulkánját készíti kítőrésre és az

orvoslást kegyetlen tüzzel szomjuhozza: azt mi aradiak szinte néma megadással, egykedvűen vesszük: a pótdót fölemelték hetvenkét százalékra. Szomorú, de úgy van.

Tíz esztendő előtt negyvennégy volt. Most hetvenkettő, vagyis huszonnyolc százalékkal magasabb. Lehet azt mondani, hogy a város lakossága huszonnyolc százalékkal meggazdagodott? Ellenben a piac, az élelmiszer, sőt a ruhafélék anyaga nem huszonnyolc, hanem ötvenhat százalékkal megrágult. Ha már most valakinek a vagyona, keresete tíz év alatt ugyanaz marad, és mégis huszonnyolc százalékkal nagyobb adót fizet, ötvenhat százalékkal többet kénytelen költeni busra, piacra és fára: tessék kiszámítani, tekintetes költségvetés-mesterek, mi lesz az olyan ember vége?

S ha még azt mondhatnánk, hogy huszonnyolc százalékkal fejlettebbek vagyunk, huszonnyolc százalékkal különb a kulturánk, huszonnyolc százalékkal közelebb vagyunk a nagyvárosi nivóhoz. Ezt se mondhatjuk. A vízvezeték és a csatornázás tíz esztendő előtt is megvoltak, s azóta se a közlekedésben, se a közvállalatok megszerzésében nem tudunk egy csusszanással se előbbre vergődni. Ugyanabban a lompos, nehézkes ódiságban, antimodern intézmények között vagyunk, mint tíz éve. A mi emelkedésünk egyesegyedül a pótdó létrájára szorítkozik.

S a torony alatt megnyugosznak ebben. Hetvenkét százalék! Ez a szám szinte vészbizottság, vagy kormánybiztos után kiáltoz. Olyan lépés ez, a melyet még ha okvetlenül meg is kell tenni, — mindjárt, azzal együtt keresni kell a visszavonulás útját és lehetőségét is. Vagy itt az önfeláldozás örütljei a polgárok, a kik boldogok, ha minél többet szórhatnak a közigazgatás oltárára?

A városházán pedig a hetvenkét százalékot mégis oly egykedvűen találják a törvényhatóság elé, mint a legtermészetesebb dolgot. Sok, sok: de ha egyszer így van. Ők takarékoskodnak, ülnek a garason, veyáznak a régi keretekre; s mikor a költségvetést szeptemberben megcsinálják, mindig azt veszik észre, hogy néhány százalékkal megint több a pótdó. Tudja a manó, hogy hogy van ez. Némelyik hivatalnok is, akármilyen pontosan számítja ki előre, hogy mennyit fog kiadni erre, arra, a végén csak nem tud kijönni a fizetéséből, és csak kölcsönt kell felvennie. Nos, a titka ennek abban van, hogy Aradon a város háztartását oly végtelen kevés hozzáértés és oly végtelen szűk látókör intézi, a melyet egy csitri rendezett tanácsu hely se bírna el a tönkrejutás veszedelme nélkül. Kiméretlen kritika ez azokra, a kiket illet, de hetvenkét százaléknál megszűnik az udvariasság és a gyöngéd tapintat. Meg kell mondanunk, hogy a városházán nem látjuk a kellő

A kitünő pezsgő.

Írta: Henri Lavedan.

A madagaskari herceg (koráról már nem is lehet szó)

Egy barátja (ötvenéves).

Az ügyvezető.

(Történik Duboisnál, éjjel félegykor. A három férfi hideg felvágottnál ül, csak a herceg iszik Quatre-fleurs-t.)

A barát. Most, hogy oly kedélyesen együtt ülünk, félre minden tartózkodással és —

Az ügyvezető (a barátához). Mondja meg a hercegnek, miről van szó.

A barát. Tudja.

Az ügyvezető. Sebaj, mondja meg neki még egyszer. Ne bizaunk semmit a véletlenre.

A barát. Helyes. (A herceghez.) A dolog igen egyszerű. Ez az ur (rámutat az ügyvezetőre), akit ön ismer...

A herceg. Még csak névről, de gyakran hallottam széleskörű tapasztalatait dicsérni.

A barát (a herceghez). Ez az ur, aki önben a évek óta felülmúlt eleganciájában a legdélkeletesebb grandseigneur ut csodája, tudja, milyen jelentékeny pénzáldozatokra kötelezi önt állása. Ugy véli, hogy önnek nem lesz ellenére, az egész highlif-nek pedig szolgálatot tesz, ha — engedelmével — az ön híres nevét egy pezsgő jegyével felhasználja.

Az ügyvezető. Biztosítom önt, herceg, hogy

sokat várok ettől a vállalkozástól. Egy pezsgő, egy jó pezsgő, ugy forgalomba hozva, mint én tervezem, olyan személyiség erkölcsi és anyagi támogatásával, mint az öné, kell, hogy hódítson. Rövid idő múlva mindenki kívánni fogja, nem lesz piaca, melyben ön ne volna.

A barát (az ügyvezetőhöz). Hogy akarja bevezetni?

Az ügyvezető. Előbb Amerikában, aztán Franciaországban.

A herceg. Magam is azt hiszem, hogy így lesz jó. Amerika igen alkalmas arra, hogy ott kezdjük. Onnan... de ez nem az én dolgom.

Az ügyvezető. Csak folytassa, herceg.

A herceg. Nos hát! Azt hiszem, ha Amerikában kezdenénk, ekkor a reklám kedvéért el kellene híresztelnünk, hogy valamilyen előkelő személyiség, nem tudom kicsoda, issza ezt a pezsgőt.

A barát. Az elnök, ennél előkelőbbet nem mondhatunk.

A herceg. Nem, az nem hangzik elég jól. Rockefeller vagy Benneth.

Az ügyvezető. Nagyon jó, kitünő ezme, — Rockefeller nem antiakoholista. Külömben miadany.

A herceg. És Olaszországban, látja, ott a pápát kell megnyernünk.

Az ügyvezető. Azt hiszi, hogy bele fog egyezni?

A herceg. Legjobb lesz meg sem kérdeznünk. De ő szentsége nevének nagy hatása volna.

„Csak a Mandragorának köszönheti a szent atya, hogy gyengelkedése dacára megtartja energiáját.” Így történelül.

Az ügyvezető. Ez sem rossz.

A herceg. Válasszon szempontból is lehetne tán valamit tenni. Mit szólna például szentelt pezsgőhöz?

Az ügyvezető. Merész ötlet.

A herceg. Még arra is rákerül a tor.

Az ügyvezető. Tudom. De térjünk csak vissza a tárgyra. Képzeltében látok tené, egy reudes alakú, csinos palackot egy vignettával... de ezt még ki kell gondolnunk... (A herceghez) Onre kell emlékeztetnie... Van egy eszmém, kitünő eszmém! A siker elmaradhatatlan, csak...

A herceg. Nos, beszéljen.

Az ügyvezető. Vignettául az ön arcképét.

A herceg (összé meglepetve): Nem, ez lehetetlen.

A barát. Mártn volna lehetetlen?

Az ügyvezető. Ha egyszer ideadja a nevét...

A barát (a herceghez). És tudják hogy ön az!

Az ügyvezető (a herceghez). S a pezsgőt Mandragorának hívják.

A herceg. Az mintegy, arckép valami brutális dolog... nem...

Az ügyvezető. Csinos metszet van Beers festménye után.

A herceg. Ön örült.

Az ügyvezető. Csak a fejet, herceg, csak a

lelkiismeretességet, amely a város érdekein örködnék; nem látjuk a rubrikákon és a hivatalos órákon túl terjedő gondot, amely a polgárok helyzetének javítására módokat keresne. Hiába kutatjuk azt a rátermettséget, fejlett gondolkodást, amelylyel hatvanezer ember sorsát intézni, az új korszak áradatába belefogódzni lehetne. Invencióban, értékesíteni való eszmékben, hasznos tervekben és a tervek megvalósításához szükséges energiában olyan szegény ez a közigazgatás, hogy el kellene dugni, valahányszor az idegenek tekintete ránk esik.

S ez eredendő büne ennek a közigazgatásnak. Hogy jut be valaki ebbe a közigazgatásba, mint lesz annak egyik szerve. Hát úgy, hogy végigkilincseli a kilincselendőket, és a szavazókhoz hozzáférkőzik a rokonság, barátság és az összeköttetések eszközeivel. És a végigkilincseltek nem nézik benne a rátermettséget, az érdemet, hanem bejuttatják a szép szó, a barátok, összeköttetések kedvéért, még ha tudatában is vannak az illető alacsony képességeinek. S mikor már a városházán van, „méltányosságából,” a rosszul alkalmazott jólelkűségből segítik magasabb, magasabb állásokba, a míg olyan reszortokba kerül, a hol a tudatlansága, tehetlensége kárára lesz a városnak.

Ez csinálta a hetvenkét százalékot. S miután megcsinálta, mi megnyugsunk benne, mint a törökök: Allah nagy és hatalmas, ő akarta ezt így. Vagy ha már nemzeti vonásokat akarunk beléje tenni, úgy teszünk, mint a magyar ur: káromkodunk és — fizetünk.

És ez lesz a mi sorsunk, a míg a kilincselés érvényesülni fog, s a míg a kilincselés-szülte tisztviselőket új, az érdemek és a tehetség alapján választott nemzedék föl nem váltja. És addig fizetni fogunk, — még többet is, mint hetvenkét százalékot. S közmondássá fog válni, a melyet be kell vésni a közgyűlési terem falába: szeretnők mi Aradon azt a pótadót látni, a melyet még följobb ne lehetne srófolni!

Régi polgár.

Cseresnyés tisztviselői.

(Nem kapnak nyugdíjat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 27.

Cseresnyés János kinevezett megyei tisztviselővel még mindig sok baja van Csanádvarmegyének. Hónapok óta nem fogynak ki azoknak a kérvényeknek tárgyalásából, amelyekben ezek az emberek hol a fizetésüket, hol a nyugdíjukat követelik és pörrel fenyegetik a vármegyét.

Más-ról jelentí tudósítónk: Két nyugdíjazás iránti kérelmet tárgyalt ma Csanádvarmegye tisztí nyugdíjválasztmányja. Farkas László és Dedinszky B-ls voltak a kérelmezők, akik közül az első árvaszéki elnöki, a második pedig főjegyzői fizetés után járó nyugdíjat kért megállapítani.

Farkas Lászlót tudvalevőleg Cseresnyés János allspánhelyettesé léptette elő s Farkas abban a reményben ment bele ebbe az előléptetésbe, hogy két év múltán, amikor az általános tisztújítás lesz, na kibuktatják is a tisztikarból, *alispáni nyugdíjjal* hagyja ott a megyei szolgálatot, ami — szolgálatteljeit tekintve — többet fog érni az árvaszéki elnöki fizetésnél. A számítás azonban nem ütött be. A parlamenti kormányforma hamarabb megérkezett s őt — a többi kinevezett helyettes tisztviselővel együtt — alig pár hónapi működés után, *elmozdították* helyettes állásától, egyben pedig mint árvaszéki elnök ellen is fegyelmi vizsgálatot indítottak, ezen állásától is felfüggesztve. Farkas akkor nyomban beadta nyugdíjaztatás iránti kérelmét, de amikor híre terjedt, hogy a közigazgatási bíróság visszahelyezi őket hivatalaikba, visszavonta kérelmét. Ez a reménység se válván be, pár hét előtt megújította, illetve megsürgette nyugdíjazását.

Dedinszky Béla dr. nyolc-tíz év előtt árvaszéki elnöke volt Csanádvarmegyének. Társadalmi összeütközések miatt távozni volt kénytelen, körülbelül két évig tartó szabadságolással azonban kihuzta a nyugdíjképességet s ő is abban a reményben lett ügyvédeskedés után helyettes főjegyző, hogy a tisztújítás után — bizonyosra vévén a kibuktatást — főjegyzői fizetés s az újabb szolgálati idő beszámításával állapítják meg a nyugdíját.

Ezt a két kérelmet tárgyalta ma a nyugdíjválasztmány s Farkas Lászlóra nézve kimondotta, hogy miután a fegyelmi választmány nem tekintí tisztviselőnek, kérelme felett csak a törvényhatóság döntése után fog határozni, *Dedinszky* B-lát pedig *elutasította* kérelmével, mert kinevezése nem volt törvényes, így még fizetése se járt volna, nehogy azután emeljék föl a nyugdíját.

Az amerikai borbiztos. Polónyi és Boros Jenő. A volt cégtárs.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Boros Jenő, az aradi származású amerikai „borbiztos” ügye körül újabb szenzációs részletek pattannak ki. A mint a *Nap* írja, Boros Jenő borbiztos New-Yorkból, az idén, július 30 ikán levelet intézett *Pilis* Frigyeshez, a *Nord-deutscher Lloyd* igazgatójához, akit régen ismer, akivel szoros érintkezésben van s akit megkért, intervenáljon *Polónyi Géza igazságügyminiszter* útján *Darányinál*, hogy a földmívelési miniszter erősítse meg őt — Boros Jenőt — borbiztos állásában. A levélnek az a része, amely a nyilvánosságot érdekli, magyar fordításban így szól:

Nagyságos *Pilis Frigyes* urnak, a *Nord-deutscher Lloyd* igazgatójának, *Bremen*. Tisztelt Igazgató ur!

Vagy háromhavi hallgatás után megkaptam július tizenötödikén kelt rövid levelét. *Polónyi Géza igazságügyminiszternek Önhöz intézett levelét*. A jó Polónyi urnak a magatartása, akit nagyon is ismernek, nem lep meg. Ha nekem is olyan könnyű lenne az álláspontom vele szemben, mint *Önöknek* a nemes igazságügyminiszterrel szemben, bizonyosan más magatartást tanusított volna az én ügyemben. Ő azonban, sajnos, *sem ügyvédem, sem tanácsadóm*. Sajnálom, hogy Ön nagy befolyása dacára, egyik miniszternél sem rendezhette el a dolgomat. Remélem, hogy a jövő Polónyi Gézának az én ügyemben elfoglalt álláspontjának helytelenségét csakhamar bebizonyítja. Nagy érdeklődéssel

fejet. Biztosíthatom, elragadó volna. Az ön szép arca, finom, értelmes, francia vonásai. Ez volna a *ciou*, higgye el.

A herceg. Majd meglátjuk, még nem tudom. Attól függ.

Az ügyvezető. Mitől?

A herceg. Ontól, uram, az előzőkenységétől. Majd beszélünk róla, ha a dolog pénzügyi részét elintézzük.

Az ügyvezető. Most a festészetről van szó, a művészet is fontos. Ami smagt illeti, oly emberrel, mint ön, herceg, nem lesz nehéz megegyezni.

A herceg. Gondolja meg, hogy köztünk, rangbeliek közt, bizonyos megállapodás van...

A barát. Eh mit, megállapodás. Gondoljon a haszonra.

Az ügyvezető (a herceghez). Tehát beleegyeznek az arckép dolgában?

A herceg. Majdnem.

Az ügyvezető. Hála istennek. Nem fogja megbánni. Tudja, mennyibe fog a pezsgő kerülni? A Mandragore, carte blanche, édes, tíz frankba; carte rouge, sec, tizenkét frankba, trés sec tizenöt frankba, végül a kítűnő pezsgő az ön arcképe nélkül tizennyolc frankba.

A herceg. Oh!

Az ügyvezető. De a vignettán az ön címere a hercegi koronával.

A herceg. Ah!

Az ügyvezető. És aranybetűkkel az ön jelszava: Dieu l'a voulu!

A herceg. Nem, az lehetetlen.

Az ügyvezető. Már megint aggodalmaskodik?

A herceg. Ezuttal jogosan.

Az ügyvezető. De...

A herceg: Dieu l'a voulu! Egy pezsgőüvegen! Oly férfiak jelszava, akik Bouillon Gottfried oldalán küzdöttek! Uram, gondolja meg!

Az ügyvezető. Mindent meggondoltam. Nincs abban semmi helytelenség. Bocsásson meg, de ön nem helyes szempontból tekintí a dolgot. Az ön pezsgőm az ön őseit és jelszavát nem alacsonyítja le, de az ön jelszava megnevesíti boromat. S ebben egy vagyon rejlik. (Még hajolva) S nemcsak nekem, értse meg jól.

A herceg. Hát ha ön nem lát benne helytelenséget, jobb szeretném, ha ma hagynók ezt a dolgot.

Az ügyvezető. Ne városson soká, herceg, mert ha nem fogadja el ajánlatomat, mást keresek.

A herceg. Hisz nem is lépek vissza, de azt hiszem, jó lesz a dolgot egy kissé elhalasztani. Rövid időre, mint egy bort.

Az ügyvezető. Üvegenként tíz centime-mal több, jó?

A herceg: Nem.

Az ügyvezető. Hátha nagyobb előleget adnak? Velem lehet beszélni.

A herceg. Később, egy hét múlva. (Felkel. A barátához). Isten veled, barátom!

Az ügyvezető (hídegen). Igen örültem uram. *Az ügyvezető*. Mi az? Elmegy? Ez ostoba-

ság. Ide hivat, egy óráig tárgyal, feltartóztat. Azán elmegy s még csak nem is fizet. Hát azt hiszi, hogy annyira ráérek?

A barát. Nyugodjék meg.

Az ügyvezető. Nem, nem. Nem szoktam meg az ily bánásmódot.

A barát. Hadd beszéljek magával. Hisz ön csak először beszélt a herceggel, még nem ismeri. Ilyen a természete. Olyan, mint bizonyos asszonyok: nem határozza el magát mindjárt az első légyotton.

Az ügyvezető. Az már más.

A barát. A harmadikon már igen. Az elsőn mindig olyan.

Először mindig olyan, amilyennek látta: tulságosan feszés, kimért... az ősek! Hisz a formát be kell tartani. A méltóságát, érti?

Az ügyvezető. Értem.

A barát. Most csak várjon, míg visszajön.

Az ügyvezető. Vajjon visszajön-e?

A barát. Nyolc napon belül, oly bizonyosan, mint ahogy önt látom.

Az ügyvezető. De többet fog kérni.

A barát. És mi kevesebbet adunk neki, mert ön már akkor huzódózik.

Az ügyvezető. Helyes. És a különbözet?

A barát. Az én zsebembe vándorol.

Az ügyvezető. Bravó! Onnél minden magától megy. Pincér, fizetni!

A barát. Hagyja, barátom, az az ön dolgom. (Fizet.)

kísértem az igazságügyminiszter átrohandását a Cunard Line ellen s mint sok más embernek, nekem is az a nézetem, hogy a Cunard-szerződések önknek is, más hajózási vonalaknak is kárt okoznak. Csakhogy nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy Polónyi önzetlenségét sokan kétségbevonják, őt a szerint az ő régebbi közlése szerint, hogy az ő társasága politikai célokra nagy összeget ajánlkozott, bizony joggal.

Pilis Frigyes a Norddeutscher Lloydnak igazgatója. Ő látja el a vállalat magyar ügyeit. Ő járt el Budapesten is a vállalat dolgaiban, ő érintkezett Polónyi Gézával ügyvéd korában, ő érintkezik Polónyi Gézával, a miniszterrel. Ezt letagsdól nem lehet, mert Pilis Polónyinnál intervenál Boros Jenő érdekében, Boros Jenőnek pedig tudvalevőleg Darányi Ignáccal csak most gyűlt meg a baja.

Pilis beavatja Boros Jenőt a magyar igazságügyminiszterrel való bizalmas viszonyába és elmondja neki, hogy az ő vállalata, a Norddeutscher Lloyd, a magyar kivándorlók bérére és pénzére pályázó sült német hajóstársaság, pénzt, nagy pénzt adott politikai célokra.

A Boros-ügy másik érdekes részlete egy intervjú, a melyet egy aradi származású úrnóval folytatott egy újságíró.

A félhivatalos Budapest ugyanis Boros Jenő multjával foglalkozik s a többek között ezeket írja róla: Karrierjét különben az édes apja, az öreg Buchsbaum Móric üzletében kezdte. Szalay Gyula és Buchsbaum (ésőbb Boros) Mór társaság alatt műszaki, borgazdasági és pincészeti kereskedést folytatott az öreg Boros. A fiát is odavette az üzletbe és azt akarta, hogy a cégben az ő helyét foglalja el. Mikor azonban erre került volna a sor, Szalay Gyula nem volt hajlandó Boros Jenő Dezsővel társulni, hanem önállóan vezette tovább az üzletet.

A Budapest egyik munkatársa felkereste Szalayt Podmaniczky-utca 48. számú lakásán, hogy Borosra vonatkozólag néhány kérdést intézzen hozzá. Üzleti ügyek azonban elszórták Szalayt a fővárosból, s így helyette a felesége, (a ki különben Salacz Gyula, Arad város volt polgármesterének a leánya) adta meg az újságírónak a kívánt felvilágosításokat.

— Boros Jenő, őli, vagy Dezsőről — mondotta Szalayné — őt év óta alig tudunk valamit. Annak idején úgy volt, hogy apja helyett ő lesz a férjem cégtársa, de a dologból nem lett semmi. Az aram „személyes” okokból nem volt hajlandó Borossal társulni.

— Mik voltak azok a személyes okok?

— Erre bizony kissé nehéz felelni. Boros nagyon ügyes üzletember volt, de a természete kizárta a békés érintkezést. Eltekintve attól, hogy minden lépést a titokzatosság, a leplezettség és a zárkózottság jellemezte a szó szoros értelmében összeférhetetlen természettel dicsekedhetett. Teremtett lélek nem tudott vele özszeszokni.

— És a szétválás után mi lett Borosból?

— Üzletet nyitott ő is a Podmaniczky-utcában, Boros Dezső cég alatt. De csakhamar tuladott rajta és Boros Jenő néven versenytállót tartott. Mint kereskedő általában a Dezső, mint sportférfiu ellenben a Jenő nevet használta. Voltak neki ilyen — finom disztinkciói.

— A darabont-kormányval való összekötötéséről tudott valamit Szalay ur?

— Pár nappal Boros elutazása előtt járt nálunk egy urtember és információt kért reá vonatkozólag, mert, mint mondotta, „nagy dologról van szó.” A férjem őszintén jellemezte Borost az illető ur előtt. Kiváló üzletembernek

mondotta, de azt sem tagadhatta el, hogy néhány természete van. Ugy látszik azo ban, hogy a „nehéz természet” nem szolgált akadályul, mert Boros egy hét mulva már utban volt Amerika felé, mint a magyar királyi földművelésügyi minisztérium kiüldött orobiztosa. Hogy miképpen jutott ebbe a megbízatásba, annak csak Kristóffyék, no mag talán Boros Dezső Jecő a megmondhatója. Más senki . . .

A honvéd-tűzéréség. Jekelfalussy nyilatkozata. Még csak előkészítik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 27

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter tegnapi bécsi audienciáján — mint beavatott forrásból jelentik, — a honvéd-tűzéréség felállításáról a kérdés egész terjedelmére kiterjeszkedőleg szó volt. A miniszter előterjesztésében részletesen körülírta a hét honvédhadosztály-tűzéréség szervezését, megalakítását, fentartását, felszerelését, kiképzését és az első négy évben évenként 9,925.000 koronát igénylő költséget. Az audiencián a honvédtűzéréség létesítésének kapcsán fölvetődött az a kérdés is, vajjon a fegyveres haderő közös részének arányos fentartása végett nem lehetne-e a közös hadsereg létszámában valamelyes emelkedést elérni? A tegnapi audienciáról egy forrás ezeket a részleteket jelenti:

Az a hír, hogy a honvédelmi miniszter közvetlenül bécsi meghívás következtében jelent meg kihallgatásra, hamis. Jekelfalussy Lajos tegnapi kihallgatását nem előzte meg bécsi meghívó, mert a honvédelmi miniszter, aki hónapok óta nem jelent meg kihallgatáson a felség előtt, ezelőtt két héttel maga kért kihallgatást Bécsben. A miniszternek számos ügyben volt jelenteni valója a felségnek, még pedig a képviselőház egybegyűlése előtt. Azonfelül szükség volt, hogy a novemberi előléptetés dolgában is megtegye a szokásos előterjesztést. Természetes, hogy szóba került a kihallgatáson a honvédtűzéréség kérdése is; erre vonatkozólag azonban figyelmeztettek arra, hogy ez a kérdés még nem tartozik a megoldott kérdések közé.

Ausztriában — mondja a forrás — már befejezték a kérdés megoldását és a legelső helyről eredő rendelkezés már bevégezett tényként állítja az osztrák kormányzat feladatai közé. Magyarországon azonban ez a kérdés — különösen ami a gyakorlati megoldást illeti — még nem lépte át a tárgyalás stádiumát. Ilyenformán még korai a honvédtűzéréség fölállításáról szóló híreknek részletezése.

Azt hiszik, hogy a honvédtűzéréség kérdését nem fogják oly gyorsan megoldani, mint általánosan gondolják, azonban valószínű, hogy Jekelfalussy miniszter kihallgatása a kérdést közelebb hozta a megoldáshoz egy fontos lépéssel. A legközelebbi lépést a magyar parlamentnek kell megtennie, ha megszavazza azt az összeget, amely a honvédtűzéréség szervezésének első szakában okvetlenül szükséges lesz.

Az audiencia után Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter még tegnap este, Bolgár Ferenc államtitkár pedig ma reggel érkezett vissza Bécsből. A honvédelmi miniszter ma délelőtt felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt és közölte vele a bécsi tanácskozások eredményeit. Erre an-

nál is inkább szükség volt, mert a miniszterelnök most a költségvetéssel foglalkozik s ebbe — hir szerint — bele fogják venni a honvédtűzéréség szükségleteit is.

Egy újságíró ma meglátogatta Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert, aki a honvédségnek tűzéréséggel való ellátásáról következőkép nyilatkozott:

— Nem tudom, honnan vette a sajtó azt a hirt, hogy Ausztriában már befejezték az osztrák honvédség tűzéréségének a dolgát. A hir légből kapott és egy szó sem igaz belőle. Az osztrák honvédség tűzéréségének ügye, épúgy mint a mienk, az előkészítés stádiumában van és ha őszinté akarok lenni, meg kell vallanom, hogy nekem jobb kilátásom van a magyar honvédség tűzéréségének dolgát keresztülvinni, mint az osztrák Landwehrminiszternek.

Kifejezetten óhajtom, hogy a nagyközönséget nyugtassák meg azzal a kijelentéssel, hogy én a magyar honvédség tűzéréségének a dolgában szívvel-lélekkel az ügy keresztülvitele mellett vagyok.

Hogy az ősszel, vagy a jövő tavasszal felállítják-e a tűzéréséget, nem lehet előre tudnom. Előbb a tárgyalás stádiumából a gyakorlati térre kell a kérdést vinni. Jelenleg nem aktuális a dolog és még csak az időt sem határozhatom meg, amikor azaz lesz. Nem mondhatok mást, mint már említettem is, hogy a honvédség tűzéréségének dolgát szívesen hordom és az ügy előmozdítására minden tölem telhetőt megfogok tenni.

Az ezredik novella.

(Zöldi Márton ünneplése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 27.

Ünnepre készül a magyar írói világ. Egy vérbeli író ünnepelnek, aki a beletisztika mellett elsőrangú tényező volt a magyar hírlapirodalom terén, sőt annak megtartásában is oroszlanrész illeti meg. Zöldi Márton a jubiláns író, a legtermékenyebb magyar novellista, akinek ötletes tárcáit a kényes izlésű modern Nyugat is keresi. Abból az alkalomból készül most a budapesti Otthon Zöldi ünneplésére, hogy az élénk fantáziájú és kifogy atalan humorista stának napvilágot lát ezredik novellája.

Ezer novella! Amiben nincs még benne egy negyedszázad más oldali munkássága: a kromik, vezércikkek, politikai és társadalmi cikkek megszámlálhatatlan sora. Ezer novella egymagában olyan munkásságot jelent, ami teljesen elég egy emberéletre. A novella-jubileum tehát nem mindennapi dolog, de olyan unikum, amire példát aligha mutat fel a világirodalom. És ha elképzeljük, hogy ez a termékeny erejű és jeles tehetségekkel megáldott író nem pusztán novellákat írt volna, nem a mindennapi élet jelenségei, egyes mozzanatai kapják meg fantáziáját, de nagyobb koncepciókba öli idejét, megszületik a második Jókai.

Zöldi Márton nem lett regényíróvá. Az újságírás lázas munkája nem engedte. Lett azonban egyik legittünőbb novellistánk s mint ilyen, beírta nevét a modern magyar irodalom történetbe.

Zöldi Mártonnak ezredik tárcája október hó 7 én jelent meg. A jubiláns novellát közzélni fogja több előkelő lap, még Németországban is. Ebből az alkalomból rendez ünnepet az Otthon.

Zöldi Márton békéscsabai születésű, most is gyakran megfordul itt s ezredik tárcájának színhelye is Csaba határa.

Drágább a pénz.

Az Osztrák-Magyar Bank ülése.

Miért kellett a kamatlábemelés?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 27.

A pénzpiacnak ma jelentős eseménye van. Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, az Osztrák Magyar Bank főtanácsa ma Budapesten Bilinski lovag v. b. t. t. bank-kormányzó elnöklésével tartott ülésében a Pranger udvari tanácsos vezértitkár jelentésének meghallgatása után, mely a bank, valamint a pénz és külföldi váltó helyzetét ismertette, elhatározta, hogy a bankkamatlábát $\frac{1}{2}$ -kal felemeli.

Ennélfogva holnaptól, azaz szeptember 28-ától a váltók, varrások és értékpapírok kamatlába $4\frac{1}{2}\%$; az állami járadékok, sorsjegyek és magyar tresorjegyek, valamint bankzáloglevelekre adandó kölcsönnél 5% , egyéb értékpapírok leszámitolásánál $5\frac{1}{2}\%$ lesz.

A Pranger udvari tanácsos által felolvasott jelentés azzal okolja meg a bankkamatláb fölemelését, hogy a határos gazdasági területeken bekövetkezett pénzdrágulás nálunk a pénzpiac funkcionálásában bizonytalanságot okozott, melylyel szemben szükségesnek mutatkozik, hogy a közvélemény a jegybank főtanácsának szándékai felől felvilágosítottassék.

Mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy az Osztrák-Magyar Bankkal szemben táplált követelmények az utolsó napokban oly mértékben nagyobbodtak, hogy a kamatmentes bankjegyekészlet, a mely a legutóbbi kimutatáskor még 72.6 millió koronára rugott, ma már teljesen elfogyott ugyanyira, hogy a jegybanknak a szeptemberi ultimora a kamatmentes kontingens lényeges túllépésével kell számolnia.

Ezenkívül a külföldi piacok és a helybeli pénzpiac között a kamatláb tekintetében oly lényeges különbség mutatkozik, hogy a külföldi váltók értéke mindinkább emelkedett, dacára annak, hogy a bank a piacot tekintélyes összeggel látta el.

A főtanácsai ülésen a bankkamatláb emelésének kérdésében nem merült fel véleményeltérés, azonban hangsúlyozták, hogy a bankkamatláb csak $\frac{1}{2}\%$ -kal történő felemelésével tekintettel voltak a honi általános gazdasági helyzetre és a bank a bankjegyadónak terhét, mely tudvalevőleg 5% -ot tesz, csak felerészben akarta a közönségre hárítani.

Hrdlicska ur fenyeget.

(Tótkomlóson oroszországi állapotok lesznek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

A nemzetiségi pimaszkodásnak a netovábbja az a perfid ficánkolás, amit Tótkomlóson végbevisznek Hrdlicska lelkész ur és az ő választott népe, a melyeknek élén a vitézkedő pánszláv papocska mellett id. Szék Gyula tanító a vezérkolompós. Ezeket a Tótországról ábrándozó, megköttyagosodott atyafiakat nem tudta észretéríteni az az oroszországi ítélet sem, a mely hivataluktól fosztotta meg őket. Nem tudott bennük jobb érzést kelteni a magyarság iránt a bányakerületi ág. ev. egyháznak minapi közgyűlésén hozott hazafias határozata sem, a mely kérelmetlenül hadüzenet a pánszláv aposztoloknak, akik a magyar luteránus egyházak

hazafias misztifikációval és irányával össze nem férő nemzetrontó agitációt fejtenek ki.

Hrdlicska lelkész ur, a papi állásától megfosztott pánszláv hős fenyeget. Azzal fenyeget, hogy Tótkomlóson oroszországi állapotok fognak bekövetkezni.

Ez pedig ne tessék mosolyogni: hatósági irás szól róla. Annak alapján ugyanis, hogy az alispán a közigazgatási bizottság határozatából utasította az oroszországi járás főszolgabíróját, miszerint különös figyelemmel kísérje a tótkomlósi mozgalmakat, Bertóthy István dr. főszolgabíró most jelentést tett az alispánnak. A jelentés szövegint tartalmazza a következőket:

A tótkomlósi fanatizált hívek a törvény szék által kinevezett és terelő vallomást tett tanukat (már t. i., akik a Hrdlicska-Szék ügyben szerepeltek) agyonvéréssel fenyegették, s maga az elítelt lelkész, Hrdlicska úgy nyilatkozott Gajdács Pál lelkészársága előtt, hogy az ítélet miatt oroszországi állapotok fognak bekövetkezni.

E jelentés alapján az alispán megbízta az oroszországi járás főszolgabíróját, hogy gondoskodjék arról, miszerint Tótkomlóson a csendőrség létezésére megértesítessék.

The Baroness Orczy.

Mint lett egy magyar báróné asszony angol írónővé.

Egy zord londoni dráma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Az élet utjai oly különösek! Ki hitte volna azt, hogy az ősnemes és tősgyökeresen magyar Orczy-család éppen az angol irodalmának fogja megteremtteni a legszebb és legüdébb virágot?

A kis Orczy baroness néhai Orczy Béla báró leánya, a ki valamikor a Nemzeti Színház és Operaház latendánsa volt. A fiatal leány tehát bizonyos művészeti légkörben nőtt föl és kiváltságos temperamentumát, valamint regényes hajlamait kezdetben a festőművészet vonzotta magához. A kis baroness kitűnően rajzolt s ez időtáji eredeti rajza kézzel-kézre jártak a magyar arisztokráta családokban. Az elegáns és bánatos tájképeket kultiválván, főleg Turnerért rajongott s e perctől fogva művészi útja egyenesen indikálva volt. Ki kellett mennie Angliába és tizenhat esztendő volt, a mikor Londonban megjelent.

Egy szerény boarding house-ban vonult meg ő is, mint mindazok az idegen ambiciózusok, a kik Londont akarják meghódítani. A kis Orczy-leány olyan kitűnően tanult és olyan meglepően haladt a hírneves „Heatherly's”-ben, hogy hangulatos és érdekes festményei csakhamar ott tűntek föl a Royal Academy termeiben. De ha festeni már kitűnően tudott is, viszont az angol nyelvből egynémely primitív kifejezésen kívül aligha tanult meg egyebet. És mégis! Bájosan kellett, hogy csevegjen, isteniesen kellett, hogy kiejtse az I love You gyöngéd harmóniát, ha Mr. Montagu Barstow, az akkor már hírneves és ünnepeit regényíró oly halálosan baleszere tett. És minthogy Orczy baroness is nagyon szerette az ifju író, csakhamar feleségül is ment hozzá.

E perctől fogva, férje oldala mellett, rohamosan haladt az angol nyelvtudásban és néhány esztendő lefolyása alatt már tökéletesen írta és beszélt Shakespeare nyelvét. Igaz, hogy eközben alig festett már; az angol nyelvezet csodálatos színkeveréke, sajátos zenéje jobban érdekelte. Költői lelke a nyelv harmóniájában erőteljes kifejezésre talált. A festés, úgy érezte, tévelygés volt. És Orczy báróné most már ír, egy kötet novellája — az angol élet-

ből merített genreképek — általános feltűnést keltett. I will Repay című regényét a legjobb angol könyvek közt említik, The Scarlet Pimpernel című drámája, melyet férjével együtt írt, vagy száz előadást ért.

A múlt héten egy új darabja került színre a londoni Lyric színházban. The Gin of William Jackson a címe e kétségkívül igen ötletes, bár roppant zord drámának, a melyben a hajdani Orczy báróné asszony a legalsóbb népréteg iránt való érdeklődéséről tesz tanubizonyosságot. Elzüllyt emberek, azt mondhatnók gazemberek nyüzseögnek e drámában, a legmürgesebb érzelmek s legvadabb szenvedélyek izzó gyönyörűségében. Valami D'Enery—Sardou-féle illata van e munkának, de kitűnően és bájosan beáztatva a legsötétebb Londoni maró színeivel, telítve a külvárosok ijesztő hangulatával, vérrel befestve, egyszóval meg van írva, a hogy éppén a londoni közönség izlésének meg kell írni egy darabot.

William Jackson négy évi távollét után hazajön a fegyházból s örömpresve keresi fel Anniét, ki kedvese volt hajdan. De epkedő vágyát csakhamar lehoasztja a szomorú valóság. Annie férjhez ment Harry Valentinehez, a londoni suburb réméhez. Ez a Harry Valentine középtéri kegyetlenséggel bálik fiatal hitvesével s mindenféle pokoli torturákat talál ki a számára. És William vegképp el van keseredve. Közben vár, remél, mégis remél, szegény kiszabadult fegyenc. Hajdani kedvesének férje, Harry Valentine, valósággal kéjelegve a mindenféle bűnökben, legutóbb fejébe vette, hogy egy Alfieri nevű fiatal olasz korcsmáros feleségét fogja elcsábítani. Igaz, hogy Alfieri e fajta dolgokban nem ismer tréfát s rögtön késre megy. De Harryt éppen a veszély izgatja. Az olasz asszonykától mar meg is kapta a szobája kulcsát, s ez éjszakára kitűnő mulatságra készül vele, minthogy a férj Doverbe utazik. Csakhogy a ravasz olasz nem utazik. Alfieri pokoli nyugalommal a következőket mondja mitsem sejtő hitvesének:

— Tudom, hogy a szobád kulcsát odaadtad az udvariódnak abban a hiszemben, hogy én elutazom. No hát nem utazom. Az udvarlód csak hadd jöjjön. Majd én várom a szobádban helyetted. Ha megmozdulsz, téged is legyilkolok.

Időközben a korcsmába jön William Jackson. Alfieri né elszuttogván neki mindeme rémes dolgokat, arra kéri a hajdani fegyencet, hogy Harryt figyelmeztesse a veszélyre és a kulcsot kérje vissza tőle. Ez ama nagy perc, amikor William Jackson felül emelkedve minden emberi nyomoruságon, ezt a vadállatias ösztömet Harry Valentinet az életnek megmentheti. De eszébe jut, hogy ez az ember az Annie férje, Annieé, akit ő a rajongásig szeret! Megmenteni? A világot sem. A sors csak hadd játszsza el a maga játékát. És Harry Valentine ájnak idején megindul az Alfieriék háza felé. Mikor belép a szobába s részeg fővel szereimes szavakat gügyög, Alfieri szó nélkül leszurja.

Egy nap aztán — ez az Orczy báróné drámájának utolsó felvonása — Annie megtudja az ura halálának igazi történetét, azzal a tragikus részlettel, hogy William Jacksonnak csak egy szavába került volna a Harry megmentése. És ezt az egyetlen szót nem ejtette ki. Az első percben eliszonyodva fordul el az embertől, de aztán ismét közeledik, feltekint rá, megérti! Ime, ez csakugyan szerette őt! És akkor a nyakába borul.

Orczy bárónének e legújabb drámájával igen nagy sikere volt. E zord, külvárosi darabot az elegáns West End egy színházában játszották és a legelőkelőbb „londoner”-ek siettek el a premierre. Kár, hogy Orczy báróné mégol-bizonynyal végképp elszakadt tőlünk. Ez a rendkívül asszony irattá volna nekünk a legzamatatosabb népszínműveket.

Híres asszonyok.

A cár lovaglórúhás Madonnája.

Arad, szeptember 27.

Egyike a legelegánsabb nőknek azok közt, akik automobilon hajtatnak végi a szentpétervári Newszki-Prospekten, Stackelberg Dóra grófnő. Külsejére nézve pompásan ápolt, negyvenévesnek látszó asszony, noha a fél évszázadot is tullepte már. Egész természetesen látszott, hogy II. Miklós cár a portsmouthi békekötés után Stackelberg grófnő fehéret kezét csókolta meg, mintha a szép asszony kezei kötötték volna a béke koszorúját.

Beszéde előtti, amikor Stackelberg gróf egy másután vesztett csa'ákat a mandzsuriai haromzónkén, II. Miklós cár nap nap után azzal vigasztalta a grófnőt, hogy lesz még idő, amikor férjét, a győzedelmes hadvezért ünnepegni fogják.

Szent-Péterváron 1877 ben egy cirkusz ütötte fel sátorát, Ciniselli cirkusza. Két látványosságot volt a cirkusznak: *Pictor Emanuel* lovai, amelyeket Ciniselli Dóra kapott ajándékba az olasz királytól és Ciniselli Dóra a cirkusz-igazgatóleánya. Azután sok mindent suttogtak. Titokban mesélték el a regényt, amelynek hőse maga a király, *Pictor Emanuel* volt, azután beszéltek arról a véres párbeszéről is, amelyet *Károlyi Sándor* gróf és *Esterházy Miklós* vívtak Budapesten, történt azután és nagy feltűnést keltett az az öngyilkosság, amely a bécsi udvart ejtette szomorúságba. Az ujságok hasábot írtak a lovaglórúhás Madonnáról. *Gorscakoff* herceg volt az első, aki megkezdte a harcot. Kosarat kapott. A herceget nem nagyon kedvetlenítette el a kosár. Ciniselli papának sok kellemetlenséget kellett eltűrnie a hercegtől, aki ily módon akarta meglágyítani a leány szívet. A szép Dóra ezek után is hajthatatlan maradt, mire egy szép napon szent-pétervári fogdmegeli elhurcolták börtönbe a papát s a herceg megüzente a leánynak, hogy csak egyetlenegy módon menekülhet Ciniselli a szi-bériai olombányáktól.

Ciniselli Dóra ezt az egy módot nem akarta segítségül venni, mert tudott egy másikat. II. Sándor cár kihallgatáson fogadta a szép leányt, s Ciniselli Dóra elmondta a cárnak, hogy mi történt atyjával. A cár másnap kihallgatásra rendelte *Gorscakoff* herceget.

— Tudja e, herceg — mondá a cár — hogy mit beszélnek Szent-Pétervárott Ciniselli elfogatásáról.

A herceg elvörösödött és elkezdett hebegni.

— Igen, igen kedves hercegem — mondá a cár — nem mondhatnám, hogy ön valami nagyon hdegyvérű politikus. Ön kiadja a rendőrségnek a szükséges utasításokat, engem pedig ma este el fog kísérni a cirkuszba.

A herceg kénytelen kellelten teljesítette a cár parancsát. Az öreg Cinisellit szabadon bocsátották, gazdagon meg is ajándékozták s a cár mindennapos vendég lett a Ciniselli cirkuszban. Később ezután azt is megtudták, hogy Ciniselli Dóra is mindennap meglátogatja a cárt elodás után és Stackelberg gróf kíséri fogatán a szép lovárnót a cári palotába. II. Sándor nap-nap után növekedő vágyakozással várta Ciniselli Dórát és a veszedelmek, a fenyegetések, a titokban szótt összeesküvések veszedelme elől a szép cirkusz-lovarnó karjai között keresett feledést a minden oroszok cárja.

Sok idő telt el, amíg Ciniselli Dórát rá lehetett venni, hogy lemondjon művészi pályájáról. A cártól sem pénzt, sem ajándékot nem akart elfogadni, abból akart megélni, amit művészete juttat neki. 1880. év telén a cár csodamódon menekült meg az ellene elkövetett rettenes merénylet alkalmával s ekkor azzal a gondolattal foglalkozott, hogy leteszi koronáját és nőül veszi Ciniselli Dórát. Livadiában gyönyörű palotát ajándékozott neki s na-

ponta kétszer látogatott el hozzá. Időközben meghalt a cárné. Nyomban az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a cár nőül fogja venni Ciniselli Dórát. Néhány héttel később azonban a cár megesküdött *Dolgorucki* hercegnővel, aki botránnyal fenyegette a cárt, ha gyermekeit nem legitimálja. II. Sándor ezután is mindennap kétszer Livadiában volt. Utóijára 1881. március 13 ikán ment oda. Kocsija elé bombát dobtak, amely husz embert elpusztított. A cár maga sértetlenül lépett ki kocsijából. Ebben a pillanatban felrobbant a második bomba, amely a cár két lábát tőből leszakította. Két órával később meghalt a cár. Halála előtt látni akarta Ciniselli Dórát, de ezt az utolsó kívánságát nem teljesíthették.

III Sándor száműzte Dolgorucki hercegnét és gyermekeit Ciniselli Dórának is ki kellett költöznie a palotától. S ha Stackelberg gróf nem állt volna melléje, nem lett volna neki hova lehajtani a fejét. A gróf már akkor szerette Ciniselli Dórát, amikor II. Sándor üzenetelt vitte el neki. Most csendben megrkérte a kezét és a cár parancsa ellenére nőül is vette Stackelberg gróf ezért elvesztette állását s besorozták a hadseregbe katonatisztnak. II. Miklós cár azonban újra megnyitotta házának kapuit Stackelberg gróf és grófné előtt.

— A históriája Ciniselli Dórának, legalább így mondja el egy olasz lap munkatársa.

A Times és az Eighty-klub.

Vádak a magyar kormány ellen.

Goluchowski a játékban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 27.

Az *Eighty-klub* magyarországi látogatásából ma váratlanul külügyi affér támadt. Bécsben eleitől fogva nagyon rossz szemmel nézték az angol-magyar barátkozást és *Goluchowski* most ismét olyan „stikli“-re vetemedett, amelyért megérdemli a delegációtól, hogy tegye ki a szűrét. A *Times* című világ lapban, amelyben az egész lefolyt nagy válság alatt a nemzeti küzdelmet ocsárló cikkek láttak napvilágot a külügyminiszter pénzén, most ismét magyar-ellenes cikk jelent meg.

Az angol ujságok egy része, de főleg a *Times*, ideges izgalommal tárgyalták az *Eighty-klub* magyarországi kirándulását. Ez az izgalom olyan fokra emelkedett, hogy a *Times* mai száma vezető helyen sulyos vádakat emel a magyar kormány ellen. A támadó cikk legsúlyosabb kitételei a következők:

Az *Eighty-klub*nak, e határozott politikai jellegű szövetkezésnek tagjai elfogadták *Kossuth* Ferencnek, a magyar kereskedelmi miniszternek a meghívását és kirándulást tettek Magyarországra. E meghívást csak politikai pártviszonyaink teljes félreismerése teszi érthetővé. *Kossuth* Ferencnek és *Apponyi* Albert grófnak emez eljárása a két állam belső békéjére káros hatással lehet.

Meg kellett volna gondolni a klubnak is, mielőtt oly lépést tett, amelyre nálunk eddig nem fordult elő precedens. Bármily ártatlan volt is a kirándulás tervezőjének a szándéka, mindazonáltal a látogatásból hátrányos következmények folyhatnak.

A *Times* cikkének tudomásul vétele után a magyar kormány tagjai ma délután nyomban tanácskozást tartottak, hogy a vádat visszautasítsák. A tanács-

kozás eredményeképpen a kabinet tagjai komünikét tettek közzé, amelyben a következőket jelentik ki:

A *Times* helytelenül fogja fel az *Eighty-klub* meghívását és nagy járatlanságot árul el a magyar ügyek ismeretében. Sem *Kossuth* Ferencnek, sem *Apponyi* Albert grófnak sohasem juthatott eszébe, bár közvetve is, az angol ügyekbe beleleegyedni, azzal a célzattal, hogy nagyobb rokonszenvet mutassanak egyik, vagy másik párt iránt.

Midőn az *Eighty-klub* liberális és radikális tagjai barátsággal közeledtek a magyarokhoz, bizonyosan nagyobb szolgálattal tettek Anglia népszerűségének Magyarországon és az angol-magyar viszonyok, mint a *Times*, amely a magyar ügyekkel szemben sokszor magyarellenes és a méltányossággal össze nem egyeztethető álláspontot foglalt el. Angolország közvéleménye elég érett arra, hogy ne üljön föl a *Times*nek és hogy belássa, hogy a magyarok angol polgárokat fogadtak és nem csináltak angol pártpolitikát.

Ugy beszélnek különben, hogy ebbe a kellemetlen ügybe *Goluchowski* Agenor gróf külügyminiszter keze nyult bele és egyenesen neki tulajdonítják a londoni támadást.

A *Eighty klub* körútjáról különben a következőket táviratozzák *Pozsonyból*:

Az angol *Eighty-klub* magyarlátogató huszonhat tagja ma délelőtt Pozsonyba érkezett. A pályaudvaron *Gálya* Aladár városi tanácsnok üdvözölte a vendégeket, akiket a város az elsőosztályú váróteremben megvendéglé. Később a városhaza nagytermébe mentek, ahol a város nevében *Kunlik* Tóder helyettes polgármester mondott istenhozottat. Az angolok részéről *Bercy* válaszolt, biztosítván a pozsonyiakat, hogy Magyarország szép fővárosából szívesen mentek Pozsonyba, hogy meggyőződjenek az ország e régi városának haladásáról.

A honvédhadnagy és a Kossuth-nóta

(Följelentette egy tisztársas.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Felháborító esetről beszélnek napok óta Debrecenben. A debreceni 3. honvédgyalogezred bocsületügyi választmánya vizsgálat alá vette *Müller* Béla, az ezred kötelékébe tartozó tartalékos hadnagyot, mert az a *Kossuth* nóta hangjal mellett mulatott. Az eset annál megdöbbentőbb, mert *Miller*nek egy tisztársas, a debreceni 39. gyalogháziezrednek egy hadnagycskája: *Frischfeld* Frigyes följelentésére indították meg a vizsgálatot *Miller* ellen.

Szomorú jelenség, hogy ebben a tősgyökeres magyar városban akadjon ember, még ha katona is, a ki ne tűrje el azt, ha valaki a *Kossuth*-nótát huzatja. Az osztrák armádia, melyért annyi vér- és pénzáldozatot hoz a nemzet, a legmagyarabb városba küld egy olyan leutenántot, a kinek fülétsérti a *Kossuth* nóta. És ilyen emberre bízzák a magyar bakát, akinek a nyelvét sem éri és gyűlöli azt, hogy magyarul mer érezni.

A szégyenletes eset két hét előtt történt. *Miller* Béla hadnagy a 3. honvédgyalogezredhez 35 napi fegyvergyakorlatra vonult be. Egy nap betért egyik előkelő kávéházba. Társaságában volt egy tiszthelyettes. *Miller*, mikor már jó ideig ült a kávéházban, minden feltűnés nélkül odament a cigányhoz és felkérte, játsza el neki a *Kossuth* nóta. Alighogy elhangzott az

első akkordok, felállt a kávéház tulsó végén, az ablak melletti asztal melől Frischfeld hadnagy, bement egy külön szobába s a pincérrel behívatta a tiszthelyest. A tiszthelyest később visszament Müller hadnagyhoz, mondott neki valamit és azonnal eltávozott a kávéházból.

A cigány csak húzta a Kossuth-nótát és mikor befejezte, újból eljátszotta. Frischfeld hadnagy látva, hogy a füleinek kellemetlen dalt tovább játszik, a telefonhoz sietett és felverte a honvédegyalogsági laktanya inspekción tisztjét, hogy küldje ki a katonai őrséget és távolítsa el Müller hadnagyot. Az inspekción tiszt magyarülő kollegája kérését azonban nem teljesítette, mert nem talált okot a katonai őrség kirendelésére és tisztitársaság letartóztatására.

De a dolog ezzel még nem ért véget. Az inspekción tiszt kötelességéhez híven, nehogy a hallgatásért neki legyen baja, másnap bejelentette az esetet az ezredparancsnokságnak, amely Müller hadnagy ellen megindította a becsületügyi eljárást.

Frischfeld leutnant pedig nagyon boldog s bizonyára elhuzatja a Gotterhaltát, ha meg fogja tudni, hogy az ő jövöltábol Müller hadnagyot a Kossuth-nóta elhuzatása miatt megfosztják tiszt rangjától.

És mielőz lehetséges ma, mikor nemzeti kormányunk van.

A szabálytalan párbaj.

(Érdekes történet.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 27.

Érdekes előzményekkel bíró bűnügy volt ma tárgyalásra kitéve a budapesti büntető törvényszéken. A múlt év szeptember havában Jeszenszky Sándor báró kövesdi földirtokos összeszóalkozott Müller Lajos bériőrával, a kit azán provokálta. A lovagias ügyben a két fél megbízottai kardpárbajban állapodtak meg s ezt a felek 1905. szeptember 6-án meg is vívták a Fodor-féle vívóteremben.

A párbaj előtt — rendes szokás szerint — a párbajt vezető segéd, Simonyi Dénes földbírtokos, kioktatta a párbajozó feleket a párbaj szabályaira s megjegyezte, hogy az „állj” vagy „halt” kiáltás után a küzdelem rögtön abba hagyandó. Az első összecsapást, mlután Müller két lapos vágást kapott, csakhamar beszüntették. A második összecsapásnál Müller újból lapos vágást kapott, mire a vezető segéd „állj”-t kiáltott. Erre a jele Jeszenszky báró nyomban leeresztette kardját, de Müller nem, s a következő pillanatban hatalmas csapást mért Jeszenszky Sándor báró arcára.

A megsebesített fél segédei, Simonyi Dénes és Fischer Lajos báró szabálytalannak deklarálták a párbaj lefolyását Müller azon ténye miatt, hogy az „állj” kiáltás után sebesítette meg ellenfelét. Ezért aztán a kir. ügyészség, tekintettel arra, hogy Jeszenszky báró sérülése súlyos természetű volt, Müller Lajos ellen súlyos testi sértés vétsége miatt rendelt el a nyomozást. Ezen nyomozat folyamán kihallgatott tanúk vallomásából azonban megállapították, hogy a küzdelem hevében Müller nem hallotta a vezető-segéd vezényszavát, vagy ha hallotta volna is, kardját abban a pillanatban már ő észre emelte s visszarántani nem tudta. Ezen ténnyel szemben a párbaj szabályszerűen lefolytunk nyilvánlatott s a kir. ügyészség melőve a súlyos testi sértés vádat, csakis párbaj vádjával vádolta meg a párbajozó feleket.

Mára volt kitéve ezen ügyben a történet Duleschall dr. bíró elnöklése alatt. A tár-

gyalást azonban nem lehetett megtartani, mert Müller Lajos vádlott s Lumnitz József dr. párbajorvos, tanu nem jelentek meg.

A bíróság Hodász dr. királyi ügyész indítványára a tárgyalást elnapolta s a jövő tárgyalásra Müller Lajos elővezettségét rendelt el, Lumnitz József tanu pedig mai elmaradásáért 60 kor. pénzbüntetésre ítélt.

Tél — szeptemberben.

(Hévízjárók mindenfelé.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Az idén oly birtelen beköszöntött tél még egyre tart. Az abnormis időjárás következtében lépten-nyomon akad a korzón egy egy téllkabát-tulajdonos és a barátságos kályhákban ugyancsak pattog a tűz. A tehetősebbek még csak könnyen fűtődnek a hidegre, de a szegény nép, amelynek még a legnagyobb fagy idején is alig jut, ha ugyan jut, egy kevés fűtésre, dideregve, kékre válv a hidegtől jár-kei az utcákon. Kétszeresen nyomort jelent az idel tél, mert a hus, burgonya, kenyér stb., melyek még a meleg napok alatt megdrágultak, most a váratlanul beállott tél miatt még drágábbak lesznek. Bizony csak szomorúságot, inséget jelent a tél a szegény emberre nézve, az idén annál is inkább, mert nem volt még elkészülve rá, nem védekezhetett ellene a kellő időben.

Aradon a hideg még egyre tart és bár ma verőfényes nap volt, a hőmérő alig néhány fokkal emelkedett a 0 fölé s ha a meteorológiai intézet jóslása beválik, úgy még a jövő héten is erős hidegnek nézünk elébe. Az ország különböző vidékeiről még egyre érkeznek jelentések hóviharokról, sőt egyes helyeken fagyról is. Az újabb beérkezett távirati jelentések a következők:

Az aradmegyei Nagyhalomán tegnap és ma hóvihar volt. Az új folyamán a hideg oly magas fokra emelkedett, hogy a költöző fecskék 50—60 as csoportokban heverték az utcákon megfagyva. Az egybehangzó híradások szerint a megye minden részén egyformán hidegre vált az időjárás.

Debrecenből táviratozzák, hogy ott tegnap kétszer negyedórakig tartó havazás volt.

Barcsról jelentik: Barcsen hetekig tartó esőzés után, mely a szántást és a betakarítást hátráltatja, tegnap reggelre fagy volt.

Letenyéről jelentik, hogy ott az elmúlt éjjel erős dér volt, reggel 8 órakor pedig havaseső esett.

Szekszárdról jelentik: Az időjárás hosszas eszések után téliesre változott. Tegnap virradóra fagy volt és egész délelőtt sűrű pelyhekben hullott a hó. Ez az időjárás sok gondot okoz a gazdáknak, mert a tengeriszedés és a süret hátra van még. A szőlőtermés a tavalyi mennyiség és minőség mögött maradt.

Tapalcsáról jelentik: A kisebb szőlőhegyeken megkezdődött a szüretelés. A must 17—20 fok. A terméskilátások a balatonparti, nevezetesebb szőlőhegyeken, mint a Badacsony, Szent-György, Kisórs, Gyulakeszi, Halagos stb. jó és minősége kiváló. Az időjárás hideg.

Marcaliból táviratozzák: Tegnap itt és a környéken három óra hosszat tartó erős hóvihar volt. Az idő nagyon hideg.

Titelről jelentik: Ma hajnal 4 óra óta folyton havazik.

Mátészalkáról táviratozzák: Ma reggel itt ismét havazott, ami a szőlőkben jelentékeny kárt okozott.

Ujvidékről táviratozzák: Az idő itt egész télies. Ma ismét havaseső esett.

Aradváros virilistái.

(Az igazoltak névsora.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Ma ült össze Aradváros igazoló választmánya Robitzek Ágoston dr. elnöklése alatt, hogy megállapítsa a törvényhatóság 1907. évi virilis tagjainak névsorát. Ma még nem fejezte be a bizottság munkáját, mert egyrészt több olyan felszólamlás van, amelynek alapja nincs még igazolva, másrészt az adóhivatal által összeállított névsorban olyan adófizetők is szerepelnek, akikről nem bizonyos, hogy indokoltan kerültek-e a névsorba?

Alább nyolevanöt legtöbb adófizetőnek nevét közöljük, akiknek adója és azon joga, hogy adója kétszeresen számíttassék, igazolva van.

A törvényhatósági tagságra azonban csak hetvenegyen tarthatnak számot, a többiek mint póttagok vétetnek fel a végleges lajstromba és csak akkor jönnek számításba, ha a rendes tagok közül valaki lemond. Nehány póttagnak kilátása van a rendes tagság elnyerésére. Valószínű ugyanis, hogy azok közül, akik a holnap összeállítandó végleges lajstromba rendes tagokként kerülnek be, többen le fognak mondani, mert egyuttal választott tagjai is a törvényhatóságnak.

Az alábbi névsorba holnap valószínűleg olyan adófizetők is belekerülnek, akiket ma még nem igazolt a bizottság és így ma még nem bizonyos, hogy kik lesznek a rendes és kik a póttagok? A névsort, az adóösszeg kitüntetésével, alább adjuk, megjegyezvén, hogy a csillaggal jelelték adója kétszeresen van számítva:

	korona
Itj. Neuman Adolf gyáros	11999 61
Neuman Dániel gyáros	11878 92
Neuman Samu gyáros	11878 92
Eles Ármán nagykereskedő	8194 40*
Neuman Alfréd gyáros	7127 85
Weisz Dávid kereskedő	4991 32*
Id. Neuman Adolf gyáros	4751 58
Bing Vilmos háztulajdonos	4768 70
Domány József szőlőbirtokos	4469 45
Gutzjühr Mihály földbirtokos	4115 07
Lengyel Manó kereskedő	3442 60
Bogdán Virgil dr. ügyvéd	3336 —
Wadovszky Gusztáv kereskedő	3172 68*
Wittmann Károly kávé (uj)	3074 35
Nagy Lajos vendéglős	3001 88
Müller Gyula háztulajdonos	2964 20*
Ferkas Sándor háztulajdonos	2922 60*
Schauer Ádám háztulajdonos	2870 01
Reinhart Gyula butorgyáros	2842 46*
Reinhart Kálmán tanár	2842 46*
Lukácsy Lajos ügyvéd	2813 30*
Szilágyi Ede háztulajdonos	2765 80
Szalay Antal földbirtokos	2726 10
Goldschmidt Sándor kereskedő	2719 58*
Dangi Rzsó kereskedő	2622 30
Rieg Lajos gyógyszerész	2578 80*
Vada István dr. ügyvéd	2571 52*
Schwartz Jenő dr. ügyvéd	2511 —*
Weisz Márkus kereskedő	2480 70
Reisinger Sándor építész	2424 38*
Tedescai Viktor háztulajdonos	2385 50
Rozsnyay Kálmán gyógyszerész	2319 20*
Rozsnyay József dr. gyógyszerész	2319 20*
Kaplica Jakab dr. orvos (uj)	2293 —*
Kristyórá János háztulajdonos	2335 50-01
Kraemer József kereskedő	2247 35
Waher Rzsó háztulajdonos	2207 96
Spitzer Ignác háztulajdonos	2157 08

Müller Karoly ügyvéd	2087 40*
Odray Antal háztulajdonos	2059 60
Steiner Vilmos háztulajdonos	2089 10
Güick Zsigmond mészáros	2012 70
Kronstein Vilmos dr. orvos	2004 61
Czukur László kereskedő	1986 26*
Gaál F. renc háztulajdonos	1915 87
Robitzek Ágoston dr. ügyvéd	1889 02
Vass Mátyás háztulajdonos	1789 70
Goldschmidt Miksa kereskedő	1768 65
Eles Béla dr. ügyvéd	1761 —
Kneffel Lajos kereskedő	1740 48
Mülek Lajos dr. kir. közjegyző	1715 26
Vanitsz Ferenc háztulajdonos	1712 82
Ottubay Károly háztulajdonos	1697 34
Avarfy Géza háztulajdonos	1676 —*
Freud Fülöp kereskedő	1672 82
Szabó Albert kereskedő (uj)	16 6 46
Opre Péter dr. ügyvéd	1608 40*
Steiner Ferenc földbirtokos	1601 60*
Dobiascai József gyáros	1585 85
Herzl Bernát háztulajdonos	1577 40
Heitz Nándor dr. ügyvéd	1505 58*
Marex Samu háztulajdonos	1494 86
Mayer Miksa háztulajdonos	1469 10
Lészal Sándor kereskedő (u)	1456 61
Nikolits Géza földbirtokos	1431 76
Lusztig Armin háztulajdonos	1421 41
Reinhart Géza butorgyáros	1421 28
Stauber József szerkesztő (uj)	1368 80*
Kotsis Lajos háztulajdonos	1304 71
Lusztig Andor háztulajdonos (uj)	1295 67
Guttman Samu kereskedő (uj)	1287 80
Klein B. Vilmos kereskedő (uj)	1265 50
Grossmann Jakab dr. orvos (uj)	1254 78
Prokopecz Vencel vendéglős (uj)	1253 06
Winter Adolf ügyvéd (uj)	1228 18
Kell Lipót dr. ügyvéd (uj)	1209 20*
Dobró Pál földbirtokos (uj)	1190 50
Turay András birtokos (uj)	1178 60
May János sültő (uj)	1156 40
Avarfy Ferenc ügyvéd (uj)	1151 48*
Bolyos István földbirtokos	1144 90*
Ping János borkereskedő (uj)	1121 38
Floreszku György borkereskedő (uj)	1056 22
Szathmáry Géza háztulajdonos (uj)	1080 08
Barabás Béla dr. ügyvéd	982 38

A végleges névsort holnap délután állapítja meg az igazoló-választmány.

A mai ülésen Robitzek Ágoston dr. elnöklése alatt jelen voltak: Kádás Kálmán főjegyző, Mülek Lajos dr., Rosenberg Miksa dr., Tolnai János dr., Vajda István dr. és Angel István dr. jegyző.

Az áldetektív és a kikapós özvegy.

A fegyház prófétája zsarol.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 27.

Erdekes ember került ma reggel a főkapitányság fogházába. Gyöngéd lelkű „poéta”, aki csak hetekkel ezelőtt került ki a fegyházból, ahol nagyon tekintélyes számú hónapot töltött lopásért. A poéta-fegyencet zsaroláson érték. A rendőrség ma letartóztatta Mesterházy Károly 80 éves volt magánbivatalnokot, aki felfurfangos módon akart megzsarolni egy magánzónót. Mesterházy Károly neve nem új a rendőri krónikában. Néhány évvel ezelőtt hivatalnokokból álló „url betörő bandát” alakított és nagy szabású lakásfosztásokat, betöréseket követett el. A rendőrség csak nagy sokára tudta elfogni a bandát, amikor az Andrassy uti Milenium-kávéházban vidáman pezsgőzött. Akkor nagy feltűnést keltett Mesterházy letartóztatása. A fiatal ember ugyanis tudami működést fejtett

ki és szép sikerrel. Versel megjelentek a helyi lapokban, több költeményét egyik-másik napilap is leközölte és mindenki szép irodalmi sikereket jósolt a nagy tehetségű fiatal embernek. Karrierjét azonban derékon törte a büne. A törvényszék három évi fegyházra ítélte. Büntetését Lipótvárott töltötte ki és ez év február 26-án szabadult börtönéből. De rövid ideig élvezhette a szabad levegőt.

Ezuttal egy magánzónóra vetette ki a hálóját. Az asszony W. A. feltűnő viselkedésű nő. Ezt a bibáját használta ki Mesterházy. Két héttel ezelőtt, amikor W. A., a kikapós természetű fővárosszerte ismert szép özvegyasszony a Vigszínházról hazafelé igyekezett, Mesterházy hozzálépett és megszólította:

— Várady detektív vagyok! Hivatalból küldöttek ki, hogy nagysád életmódját megfigyeljem és ha szükségét látom, hát be is kísérem a főkapitányságra.

Az asszony, aki amúgy is ideges, e kellemetlen megszólításra rettenetesen megijedt. Botránytól félt és kétségbeesetten tudakozódott a rendőri megfigyelés oka után. A detektív ur látva az asszony ijedelmét, tisztában volt azzal, hogy célt ér. Ezért hát kedélyesebb és engedékenyebb hangon folytatta:

— Az a vád, hogy nagysád feleslt életet él. Igaz, hogy én nem találom ebben semmi bűnt, de a hivatal hivatal! Sőt, én éppen az ilyen szép, könnyelmű asszonyokat szeretem. Eppen ez a szerencsése nagysádnak, mert velem lehet beszélni.

Ezután a Don Juan detektív azt az ajánlatot tette az asszonynak, hogy térjenek be egy vendéglőbe, ahol bővebben megtárgyalhatják a dolgot.

Az asszony szívesen engedett a detektív felszólításának és bementek egy Kerepesi uti vendéglőbe, ahol a detektív ur pompásan figyelt és mulattatta az asszonyt. Még a cigányokkal is buzogatta az asszonyt. Végül a szép özvegytől kért pénzt a cigány számára.

— Szegény, csak nem húzhatja ingyen! — jegyezte meg.

Az asszony két tizkoronás bankjegyet adott át a „detektívnek.” A felfurfangos ifju az egyik tiz koronást zsebre vágta, a másikat átadta a primásnak.

— Most pedig fizesse ki a vacsorát — mondotta a hölgynek. Elvégre ez megfigyelési költség.

Az asszony husz koronát fizetett a vacsoráért.

— Ezek után — folytatta kedélyesen Mesterházy — nekem kötelességem megjelenni nagysád lakásán, ahol kutatásokat fogok eszközölni.

Es még azon éjszaka, éjféli után felkísérte az asszonyt a lakásába, ahol mindent felforgatott, átkutatott. Reggel hagyta el a lakást a következő megnyugtató kijelentéssel:

— Kétúton töltöttem el az időt nagysád társaságában. Legyen nyugodt, jó jelentést tesz a főkapitányságnak.

Néhány nap múlva az asszony levelet kapott a székhámostól, amelyben a következőket írta:

Tisztelt nagysád! Felszólítottam önt, hogy küldjön azonnal a levél átadójával 240 koronát sógorom dr. Mesterházy Károly címére Bem-utca 8. (az a székhámos saját címe volt), 8 nap múlva 120 és ismét 8 nap múlva ugyancsak 120 koronát. Ezen kívánságom teljesítésétől függ a jó jelentés. Tisztelelő Várady detektív.

Ez a dolog már az asszonynak is feltűnt; a rendőrségre sietett, ahol megtette a feljelentést. Erre detektívek mentek ki a Bem-utca 8.

számú házba, ahol letartóztatták Mesterházy Károlyt. A székhámos tagadja, hogy zsarolni akart volna.

— O nagysága szórakoztatása közben — magyarázta a rendőrségen — megbetegedtem és gyógykezeltési költséget kértem tőle.

Ez a védekezés mit sem ért, mert a veszedelmes kalandort a re dőrség letartóztatta. Mesterházy beismerte, hogy február óta, mióta a fegyházból kiszabadult, részint székhámosokból, részint pedig a fegyházban írt verseinek eladásából élt. Most megint hosszú időre megszabadul a kenyérkeresés gondjaitól a egészen muzejának élhet.

Az amerikai cimborák.

(Történet két főmadárról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Tul a tengeren, Amerikában találak egymásra Fischer Márk József és Szűszmann Mátyás, akik már Budapesten is ismerték egymást és megunták az újvilágban való tartózkodást. A honfitársak nagy terveket szőve elhatározták, hogy hazajönnék s itthon értékesítik azt az élelmességüket, amire Amerikában tettek szert.

Enek a barátságának köszönhető Szűszmann azt a levelet, amelyet neki amerikai barátja az állítólagos Fischer Márk József dr. írt az ipolysági törvényszék fogházából, ahol házasságszédelgés és *hétős házasság* miatt volt vizsgálati fogságban. A levélben a világot látott székhámos megkérte barátját, hogy látogassa őt meg a fogházban, Szűszmann eleget tett e kérésnek s bement hozzá a fogházba. A megható találkozás után Spitzer vagyis Fischer dr. arra kérte Szűszmann, hogy az átadott óráját, láncát, jeggyűrűt, nyakkendőjét, amelyek mint rabtárgyak addig letétben kezeltek, vigye el székesfehérvári ügyvédjéhez Csoporsky Mihály dr.-hoz. Szűszmann az ívelt értéktárgyakat Székesfehérvár helyett Budapestre hozta, itt elzalogosította s a pénzt magának megtartotta.

Fischer ezt akkor tudta meg, amikor a fogságból kiszabadult s mivel ezért feljelentést tett, most Szűszmann került a börtönbe. Fischer ugyanis Vaisz Sándor dr. ügyvéd útján feljelentette Szűszmann 6000 korona értékű ékszereinek elcsikkasztásáért.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti törvényszék Baráth dr. bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson a panaszos nem jelent meg, mert időközben újra visszatért Amerikába. Helyette Vaisz Sándor dr. jött el a főjárgyalásra.

A vadított tagadta a csikkasztást és kijelentette:

— Még nekem tartozik az a dr. Fischer.

— Hát doktor az a Fischer?

— Nem, de nagy székhámos, aki annak címezte magát.

— Maguk, igaz-e, Amerikában kerültek össze?

— Ott s azért jöttünk haza, hogy Budapestre egy cirkuszt csinálunk.

— Hát értettek hozzá?

— Hogyne, hisz én bérkocsis voltam. (Nagy derűltség.)

— Fischer szintén ennyit értett hozzá?

— O, amikor megszökött tőlem, csinált is egy cirkuszt Pozsonyban.

— No, börtönbe is került miatta — fejezte be az elnök.

Szűszmann egyébként tagadta, hogy az ékszerek csakugyan 6000 koronát értek volna. De azokat különben is minden utasítás nélkül csupán azért kapta Fischer-től, aki neki nagyobb

összeggel adása volt, hogy szorult helyzetében segítsen magán.

A törvényszék, Tóth István dr. királyi ügyész vádjá után, Süszmann két havi fogságra ítélte, de büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttinek vette.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Kaponyitás előtt.

Arad, szeptember 27.

Még egypár nap, s megnyílnak az Aradi Nemzeti Színház kapui ez új szezonra. Közönség és színház egyaránt új reménységgel néznek a kezdődő évad elé, egyik a másikatól várva reményelnek teljesítését. Mi, akik csak ellenőrzői vagyunk a két fél egymásra gyakorolt hatásának, hisszük, hogy majdan a mérleg mindenki meglepődésére fog lezárulni. Mert mind a két rész tudja, — a multakból láttuk, hogy tudja, kötelességét. A színház tudja, hogy mivel tartozik a közönségének, s alkalmazkodni fog ahhoz az izléshez, melyet részben a finom, a nevel, de amely mégis uralkodik felette. Alkalmazkodni fog a közönség izléséhez.

S ehhez alkalmazkodhatik is bátran. Mert az aradi színházbajáró, művészetkedvelő közönség izlése feltétlenül a nivón áll. Nem a fővárosi nivón, amint azt sokan és sokszor szeretik hangoztatni, hanem azon jóval feliebb. Az aradi közönség izlése nemesebb, tisztább, előkelőbb sokkal, mint a fővárosi. Nem beszélünk mi most a közönség egy kis töredékének az izléséről, de mindig az egész közönséget érjük. Az aradi közönség izlését nem méltelyezte még meg a reklám, a fővárosi művészi élet a hatalmas tényezője.

Az aradi közönség izlését nem az országos kaszinóbéli színházi habituék irányítják, kik Pesten primadonna kultuszokat csinálnak, s az aradi közönség izlését nem téveszt meg a berendezett klakk mesterséges sikerésinálása. Az aradi közönség együtt és külön-külön gondolkodik és ítél, művészi nézetekkel bír, míg a főváros közönségét ilyen értelemben hiába keressük, nem találjuk azt fel sehol. Ott a nagyobb rész a reklámcsinált divat szerint szabályozza izlését, s kritikai készség nélkül bálványoz és ünnepel primadonnákat, a páholyok lovagjainak tetszése szerint. Virágosít rendez a hangtalan, tehetségnélküli Fedák Sárinak, mert a kaszinó őt favorizálta, s ha úgy fordul, ki fogja holnap a Petrás Sári lovait is, vagy megnezi százhuszadszor holnapután a Madár Matyit, mert mindez részint divat, részint pedig erre készítetik őt a nemzeti, nagyhangú plakátok, meg a reklámcsinálás százezer különböző eszköze. Természetes, hogy mindez az igazi tehetségek rovására történik, akik kerülnek a reklámot, vagy nem befentesek az „uri” körök termeiben. A főváros közönségének kisebbik része pedig, a hozzáértő, ilyen körülmények között nem csoda, ha kicsinyteliséssel fordul el mindenféle színházról. Az ő izlése fejlettebb, semhogy azt a földszinti páholyokból lehetne irányítani, s túl van azon, hogy a Fedák-féle mondvacsinált nagy művésznőkben gyönyörködni tudjon, vagy hogy épüljön a Madár Matyi, a Gül Baba, a Smolen Tóni és a sok mindenféle más bargyuságokon. Ezek az áu, ha néha mégis színházba akarnak menni, felrándulnak Bécsbe, s a Burgtheaternek lesznek megszokott vendégei, ahol mégis irántadók a művészeti szempontok is.

Arad színházi közönsége, gondolom, ezeket után bátran mondhatom, nivón áll. Tiszta, erős, reklámtól, elidítélettől mentes nivón. Nem imponál neki semmiféle századik jubiláris előadás, sem primadonnák fehérre mázolt nagy automobilja, s éppen ez az izlés volt az, amely

emancipálta őt a Fedák kultusz alól, megnyitván a kaszinó primadonnája vidéki kudarcainak hosszú sorozatát. De viszont maga is elég erős arra, hogy észrevegyen a színházban levő tenetségeket, s méltányolja akkor is, ha azokat a fővárosban a reklámcsinálta izlés nem is vette észre.

Ez az izlés az Aradi Nemzeti Színház főerőssége. Mert míg egyrészt kötelessége és érdeke ehhez alkalmazkodni, másrészt ez fogja őt mindenféle eltévelyedéstől megvédeni, amire ugyan, hisszük, soha sem kerül a sor. Színházunk beláttá, hogy ez az izlés az ő zsi normmértéke, mely irányít, de, ha úgy fordul, kényszeríteni is tud. Pártolja azt, ami igazán művészi és művészet, de elfordul minden más egyébtől, ami a nagydob és a görögűz jegyében akar az igazi művészet birodalmába bevonulni.

Ez az izlés azonban kötelez is. Kötelez a közönséget az igazi művészi irányzat felismerésére és pártolására, s művészetünk tisztaságának felügyeletére. S míg vigyáz színházunk haladásának irányára, ezalatt iparkodják ezt az örököszt olyan irányba terelni, hogy abból maga is folytonosan nemesbedjék, tisztuljon és erősödjék. A mai állapotok pedig ezt az ideális jövőt mindenben megvalósíthatóknak tüntetik fel.

A cár Biarritzba készül.

A minisztertanács dolgozik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 27.

Minden jel arra mutat, hogy a minden oroszok cánya ott szeretné hagyni rövidebb-hosszabb időre, vagy talán minden időre az orosz földet, még pedig családjával együtt. Most már a rémuralmat nem lehet megszüntetni. Kormányzókat, rendőrfőnököket, tábornokokat öldösnek le; nagyhercegek menekülnek idejekorán, amint lehet külföldre, nehogy gonoszabb sorsra jussanak és az utcán hulljanak el. A cár, a cárné és az egész cári család pedig arra a híres kijelentésre gondolnak, amelyet egy neves historikus tett s mely így hangzott: „Ideje volna már, ha a cárok is természetes halállal halnának meg.” S arra is gondol a cár, hogy erre — föltéve, hogy Oroszországban marad — kevesebb kilátása van, mint elődeinek.

Igy hát a dolgok során eljutottak odáig, hogy talán jó volna, ha a cár a családjával együtt Biarritzba menne. De valószínűleg el fognak állni ettől is, mert éppen a napokban tartóztattak le egy orosz anarkista nőt Toulouseban, aki Biarritzból jött és bombát vitt magával. Az anarkista nő nem akarta nevét megmondani, de kijelentette, hogy a legutolsó percben megbánást érzett és ezért elutazott Biarritzból anélkül, hogy a forradalmároktól kapott megbízatásának eleget tett volna. Az anarkista nőt Toulouseban fogva tartják.

A legújabb eseményekről még az alábbi táviratok szólnak:

Moszkva, szeptember 27. A Moszkva Pjezan-vasútnak ezen az állomáson álló tehervonatát felfegyverzett emberek megtámadták és több láda fegyvert és éles töltényt raboltak.

Odessza, szeptember 27. Tegnap a város környékén borzasztó gyilkosságokat vittek véghez, melyeknek egy négytagú zsidó és egy háromtagú keresztény család esett áldozatul. A tettesek eimenekültek.

Pétervár, szeptember 27. A lapok jelentése szerint Kutaisz kormányzásában komoly zavargások fordultak elő. A falusi lakosságnak az adófizetésre nyolc napi haladékot adtak. Tambov kormányzásában is nyugtalanság uralkodik. A közigazgatási hatóságok a rendkívüli védelmi állapot kihirdetését kérelmezték.

Pétervár, szeptember 27. A minisztertanács e hó 22-iki és 25-iki ülésén jóváhagyta a belügyminiszternek a parasztek jogainak csökkentését célzó törvény módosítására vonatkozó javaslatot. Ezen csökkentéshez számítandó a katonai szolgálat tekintetében fennálló különbség. A jogállapot tekintetében fennálló korlátozások megszüntetésével kapcsolatosan 1907. év január 14-ével megszűnik a fajadó. Az adóbejárásnál egységes eljárást fognak követni. A minisztertanács elhatározta, hogy a parasztek vagyoni joga tekintetében fennálló korlátozások módosíttassanak, így azon rendelkezés módosítását, amely szerint oly parasztek, akiknek nincs ingatlanuk, váltókötelezettséget nem vállalhatnak. A minisztertanács ezenkívül elfogadta a belügyminiszternek Baku, Aderon félsziget, Nargens sziget, valamint a Szent sziget kiválását. Végül elfogadták az igazságügy-miniszternek azt az indítványát, mely szerint a rendőrség felszólíttassék, hogy a rabok mind gyakrabban ismétlődő szökéseit megakadályozzák és a rabokat letartóztatásukkor, valamint a börtönben való elhelyezésükkor láncolják meg, amint ez hasonló esetekben Nyugat-Európában is történik.

Berlin, szeptember 27. Pétervárról jelentik: A minisztertanács gőzerővel dolgozik, hogy a választási taktikát elkészítse. A minisztertanács e végből a rendes heti két ülés helyett hetenként négy ülést tart. A fősúlyt a választógyűlések szabályozására fordítják. Tervezik, hogy a választógyűlések helyiségeibe a belépést csak az illető kerületben választásra jogosultaknak fogják megengedni és minden szabad befolyást onnan távoltartanak. A legközelebbi minisztertanácson Darnove volt belügyminiszter is részt vesz.

Sztrájk az Operában.

(Az ének- és zenekar mozgalmá.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 27.

A budapesti m. kir. Operaház ének- és zenekara sztrájkra készül. Külföldön is csak nagy ritkán Magyarországon, pedig nem volt még ehhez hasonló sztrájk, amely ha tényleg bekövetkezik, úgy káros helyzetbe juttatja nemcsak az Operaház vezetőségét, hanem a zenekedvelő közönséget is, amelynek zeneti központja az Operaház. Az ének és zenekar tagjai ugyanis hosszú ideig, sőt talán egyáltalán nem is pótolhatók, és ha a sztrájk mellett a végletekig kitartanak, úgy az Operaház idei szezonjának alaposan befűtültek. Mert operai előadás ének és zenekar nélkül el sem képzelhető, még ha olyan magánénekesek állnának is a vezetőség rendelkezésére, amilyenek nem állnak: Bonci, Jean de Reszke, Arnoldson Siagrid és a világ többi legeslegelső énekművészei. A legkiválóbb magánénekes sem pótolhatja az előadások éltető elemeit, az egyenként szürke tagokból álló, de együttesen nagyszerű énekkart és a zenekart.

Hogy milyen nehezen, sőt hogy egyáltalán nem pótolható az ének és zenekar, azt mindenki tudja, aki csak némileg érdeklődik is az operaelőadások iránt. Aki tudja, hogy mennyi türelem és mennyi fárasztó próba kell ahhoz, amíg olyan fegyelmezett kóristák és zenészek

is, mint amilyenek az Operaház tagjai, egy-egy dalművet kifogástalanul megtanulnak, az tisztában lehet a veszteséggel, amely a sztrájk által a zenekedvelő fővárosi közönséget sújtja.

Az ének és zenekar mozgólódása nem új keletű. Már két évvel ezelőtt elégedetlenség ütötte fel a fejét a nagy gondokkal küzdő művészemeberek között. Akkor is szó volt már a sztrájkokról, amely csakis azért nem tört ki, mert a belügy miniszteriumban kilátásba helyezték helyzetük javítását. Ez azon máig sem történt meg és most már nem elégszenek meg a pusztán ígérekkel. Valószínű, hogy a sztrájk már holnap vagy holnapután kitör. Erre mutat legalább az a körülmény, hogy a sztrájk-bizottság érintkezésbe lépett egy külföldi közvetítő intézettel, annak megakadályozására, hogy sztrájkba lépésük esetére helyüket külföldi énekesekkel és zenészekkel pótolják. A ritka mozgalomról ma a következőket jelentik:

Az Opera sztrájk-bizottsága kimondotta a permanenciát és kimondja a sztrájkot, ha szombat estig teljes bizonyosságot nem kap arról, hogy a fizetésrendezés visszamenőleg valószínűsége nem válik. Az Opera tagjait különösen *Mader* igazgató és *Nebenführer* gazdasági intéző magatartása keseríti el, akik a mozgalmat lekicsinylik és negligálják. Azon pedig, hogy új zenekart és énekkart akarnak toborozni, valószínűsággal mulatnak. Mert nem két hétnak, de egy negyed századnak a munkája is kevés, hogy olyan zeneerősséget szervezzenek, aminő ma az Operaházé.

Az operaházi tagok közt az a vélemény, hogy a fizetés rendezésére szánt összeget azért nem folyósítják ma, mert a most esedékes részletet nem a tagok javára, hanem a múltból maradt deficit eltüntetésére szánták. Ez a deficit, állítólag a szabóműhelyt terhelné.

A sztrájk bizottság, hír szerint, már érintkezésbe lépett egy külföldi nagy közvetítő irodával, ama kéréssel, hogy a külföldet értesítse a sztrájk okáról és az esetleg külföldről ajánlókat tartsa távol a magyar operától. E kérés hatékonyabbá tételére követség is megy külföldre, ha szombatig a béke meg nem köttetnék. Az a terv, hogy a Vigadóban rendezendő hangversenyekkel szerezzenek kárpótlást: nem talált helyeslésre és ezt a tervet a vezetők elajtották.

Vérengzés a Csálában.

Pisztolypárbaj — végkimerülésig.

(Hogy mulatnak a megyén.)

Arad, szeptember 27.

Noha a közigazgatás egyszerűsítése óta igen sok egyszerűsített restancia akad a hivatalokban, azért jut idő hébe-hóba egy kis mulatságra is. A megyeháza hivatalában leginkább, mivel tudnivaló, hogy a megye dolgaival könnyű elbánni. Az egykori alispán is azzal ijesztgette házassága napján a főispán, hogy vigyázzon, hogy az asszony nem vármegye. Azt nem lehet olyan könnyen elintézni, mint az elveszett lópaszuszok megsemmisítését. Eieég az hozzá, hogy a megyén jut idő a mulatságra, amint azt az alábbiak is igazolják.

Van a megyei közigazgatási gyakornokok sorában egy rokonszenves fiatalember, akinek megvan az a tulajdonsága, hogy nem tételez fel egyetlen embertársáról sem holmi csalafintaságot. Amit mondanak neki, azt rögtön elhiszi és ha leadnak neki, hogy a Mont-Blanc fehér fejét a legujabb hajfestő szerrel szókere festették: minden valószínűség szerint elhinné azt is. Egyebként nagyon jó fiú: soha afférje nem volt és a párbajokról csak annyit tud, hogy ott vagy lónek, vagy vágnak. Sőt néha lónek és vágnak együtt.

Ezzel az ártatlan fiatalemberrel történt például,

hogy mikor az egyik megyei aljegyzőt egy nyitva felejtett mellénygombra figyelemzetett, az aljegyző teljes komolysággal felelte neki:

— Hát persze, hogy nyitva van! Hát te nem tudod, hogy a főispán rendelete folytán minden megyei hivatalnoknak nyitva kell hagynia a mellénye alsó gombját?

— Hihetetlen! — dünyögte a fiatalember. Mi mindent ki is mondol ez a Károlyi!

Később megye egy másik hivataloszába, ahol az időközben értesített hivatalnokok már mind nyitvahagyott alsó mellénygombbal sétáltak a világba.

— Szerencsétlen! — kiáltottak rá Mért nem nyitod ki a gombodat? Fegyelmet akarsz?

A dolog vége az lett, hogy az egész megyeház nagy gaudiumára a fiatalember is kinyitotta a gombját. Hogy a hecc nagyobb legyen, az egész tisztviselői kar napokig nyitott gombbal járt, csak hogy a mi emberünk is úgy járjon.

Nemrégiben történt, hogy a szobanforgó urasztaltársai elhatározták, hogy egy nagyobb szabásu tréfát csinálva a hiszékeny leventével. A részleteket előre megbeszélték. Így történt, hogy egy este, vacsoránál megszólalt *Dóri* Jenő, az egyik asztaltárs:

— Mégis csak nagy ember az a Tisza!

— Tisza?! — kacagott vérfagyasztóan *Schauer* Gábor megyei aljegyző. Az a hazaáruló?

— Ne merd előttem szidni Tiszát! — haragja fenyegetőleg *Dóri*.

Szórul szóra, az előzetes megállapodás szerint *Schauer* borzalmas dühbe gurult és széket ragadva *Dóri*nek rohant. A többi asztaltársak, egy mérnök, egy jogász, egy magánhivatalnok és a mi fiatalemberünk lefogták őket. *Dóri* erre félrehívta a mérnököt és a hiszékeny urat, meghagyván nekik, hogy az időközben eltávozott *Schauer*t másnap provokálják. Ő karddal akar verekedni, még pedig honvéd lovassági karddal.

A provokálás megtörtént, *Schauer* segédei azonban kijelentették, hogy felük csak cs. és kir. lovassági karddal verekszik. A párbajügyekben teljesen járatlan *Honfi*, — nevezzük így a fiatalembert, — ragaszkodott a honvédlovassági kardhoz és fegyverbíróskodott akart kérni. Végre azonban meggondolta a dolgot és pisztolypárbajt ajánlott, amit a többiek el is fogadtak. A tárgyalások jegyzőkönyvét a többiek diktálása után *Honfi* írta ilyenképen:

... Feltételek: pisztolypárbaj végkimerülésig, a hopp megszorításával. Színhely: a Csála.

Másnap két kocsi robogott a Csálába, hogy a hopp megszorításával lefolyó párbajt elintézzék a felek. A gyengébbek kedvéért megjegyezzük, hogy egyik segéd sem tudta, hogyan kell a hoppot megszorítani, sőt azt sem, hogy mi is az a hopp. Ez csak a nagyobb hatás kedvéért diktálódott a jegyzőkönyvbe. A felek tehát megérkeztek és kiszállottak mire *Schauer* ijedten kiáltott fel:

— Hohó! Nincs orvos! Micsoda segédkezés ez?

Honfi kétségbe volt esve és be akart kocsizni a városba orvosért. Ekkor azonban a mérnök kijelentette, hogy ő mentőkurzust végzett, tehát ő majd ellátja a sebesültek baját. A másik segéd, a jogász is jelentkezett, hogy ő törvényszéki orvostant hallgatott az egyetemen, majd ő is segédkezik. Ebben meg is állapították. Felállították a feleket, kezükbe nyomtak egy-egy rozsdás forgópisztolyt, amelyben azonban természetesen se golyó, se puskapor nem volt, és megkezdődött a vérengzés, — végkimerülésig. A többi a *Honfi* által fogalmazott és a többi segédek által javított jegyzőkönyv körülbelül így mondja el:

A felek a sikertelen békítési kísérlet után összezsaptak. Az első összezsapásnál *Dóri* ur lőtt, de nem talált, *Schauer* ur nem lőtt. A második viaskodásnál *Dóri* ur lőtt, de megint nem talált. *Schauer* ur pisztolya csütörtököt mondott, mire a segédek megállapították, hogy a nedves időre való tekintettel a csütörtök lővének el nem fo-

gadtak, hanem a párbajozó fél köteles a pisztoly kakasát mindaddig rángatni, amíg a pisztoly el nem sül.

A harmadik összetűzésnél *Schauer* ur lőtt, és sajnos, — talált. *Dóri* ur vértől borítva rogyott össze, mire az orvosi szerepre vállalkozó segédek odarohantak és bekötötték áltolt jobb karját. A felek erre kibékültek. A párbajnál jelen volt az erdőőr is. A büntetőjogi felelősséget a segédek egyetemleges kötelezettséget vállaltak. Kmf.

A dolog tényleg úgy történt, hogy a harmadik golyóváltásnál *Dóri* fájdalmas kiáltással összerogyott. Az orvos-segédek odarohantak és egy előre elkészített harisnyával, meg egy fekete seiyemrongyval bekötötték a *Dóri* karját, melynek természetesen semmi baja nem volt. — A súlyos sebesülte szimuláló *Dorit* aztán beszállították a városba, ahol első dolguk volt fűnek-fának elbeszélni az esetet. A hiszékeny *Honfi* még mindig nem sejtett semmit, sőt este, a vacsoránál ő etette a felkötött karu *Dorit*. A megyén pedig rémes színekkel esztelte a párbaj borzalmaival a már a beavatott tisztikarnak, ami igen természetesen töméredek derültáégre adott okot. Csak harmadnap tudta meg, hogy borzalmas összeesküvés áldozata lett, amit aztán úgy elrejtelt, hogy pár napig alig mert mutatkozni.

Igy mulatnak a megyén és így folyt le a Csálában az utóbbi évek legnagyobb szabásu vérengzése.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre tagjai értesítetnek, hogy a könyvtár e héten péntek helyett szombaton este 9 órakor lesz nyitva. *Pichler* Sándor könyvtáros.

A politikai eseményei.

Uj pártalakulás?

Polónyi és Pitreich.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 27.

A kiegyezési tárgyalások előkészítésére kiküldött bizottságok, többszöri tárgyalások után, nem találták olyannak a helyzetet, amint azt sokan vélték, hogy a két bizottság álláspontja között fölmerült differenciák a tárgyalások megszakítását tették volna szükségessé. Ellenkezőleg: miután már a bizottságok a magyar fővárosban is tanácskoztak, a tárgyalásokat hétfőn folytatják Bécsben.

Egy fővárosi estilapban ma ismét felmerült az új függetlenségi pártalakulás híre. Hogy mennyire hiteles ez a hír, — elvállik nemsokára, ha megindul a parlamenti gépezet.

A politika mai eseményeiről az alábbi távirataink számolnak be:

A kiegyezés.

A kiegyezési tárgyalás előkészítésére kiküldött szakbizottság tagjai hétfőn reggel, a nyolc órakor induló vonattal Bécsbe utaznak, ahol aznap délután négy órakor az osztrák miniszterelnökség palotájában folytatják a megszakított tárgyalást.

Szakadás a függetlenségi pártban.

A Radikális Újság jele: Tudósítónknak alkalmat volt a függetlenségi párti előgütlenek közül néhány vezető politikussal beszélgetést folytatni, akik a dolgok jelenlegi állását és a várható pártalakulást a következőkben ismertették:

— Tény, hogy közöttünk nagy az elégtelenség. Legalább harmincan-negyvenen vagyunk olyanok, akik megelégedünk a kormány politikájával, amelyre a jelenlegi viszonyok között szolidaritást semmi körülmények között nem vállalhatunk. Nem vállalhatunk közösséget a kormány politikájával és nem az egyes miniszterekkel, különösen azokkal, akiknek a homlokára rásütötték a politikai és személyi megbízhatlanság bélyegét.

Az ellenzéki szervezkedés tehát elkerülhetetlen és annak szüksége napról-napra nagyobbra válik. Ez közöttünk titkos megállapodással el is van határozva. Az egyedüli komoly akadály a megalakuló párt vezérének kérdése okozza. Szó volt eleinte Bánffyról, aki köztudomás szerint ellenőrző szerepre vállalkozott és szó esett arról is, hogy a megalakuló pártnak Eötvös Károly lesz a vezére, aki politikai körben úgy, mint a magánérinkezésben folyton azt hangoztatta, hogy radikális ellenzéki alapon áll és aki megválasztását megelőzőleg adott programjában a radikális elvek tántoríthatatlan hívének vallotta magát.

Még sem várunk azonban sokat az ő vezetésüktől, mert — őszintén szólva — az ő politikai meggyőződésük nem fedti teljesen a miénket. A program, amit adtak, a radikális újjáalakulás foka, amennyire hirdetik: nekünk kevés. Sokkal gyökeresebb szanalását várjuk mi a mai rendszernek, mint azt a két említett politikus programjában előirányozta. Már pedig most kell szervezkednünk, még mielőtt a Ház összeül, hogy a megnyíló parlamentben ennek az átvedlett kormánynak meglegyen az ellenőrző ellenzéke.

Itt volna még Lengyel Zoltán, de ő fiatal és politikai multja ilyen állásra még sem predestinálja. Az öreg Szappanos nagyon is öreg és nincs meg a kellő politikai súlya. Szóval, — hiányzik a vezér!

Az új pártot okvetlen szervezni fogjuk, ez faktum! Ami pedig a vezér kérdését illeti, hát majd csak akad vezér is. Valószínű azonban, hogy a leendő vezér nem a régiak közül való lesz.

A katonai büntetőtörvénykönyv.

Pitreich közös hadügyminiszter a katonai büntetőtörvénykönyv legújabb tervezetét jóváhagyás végett megküldötte a két kormánynak. Földesi Géza igazságügyminiszter a javaslatot magyar szempontból elfogadhatatlannak mondotta. Polónyi a javaslat teljes átmozgását kívánja.

A függetlenségi párt értekezlete.

Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke ma délelőtti tanácskozott Apponyi Albert gróffal és Tóth Jánossal a függetlenségi párt értekezleteinek összehívása dolgában. Ugy határoztak, hogy a párt tagjait október hó 10-én délután 5 órára hívják értekezletre. A 10-iki ülés előtt amugy sincs szükség értekezletre, mert 10-iken csak a következő ülés napirendjét fogják megállapítani.

SPORT.

+ Az Aradi Turista-Egyesület péntek este 6 órakor az egyesület helyiségében (Vass szálló, földzint, az udvarban) ülést tart, melyre a választmány tagjait meghívja az igazgatóság. Tártyak: Beszámoló a Csárán-élművekre adott gyűjtés eredményéről. Jelentés a menyházal Csárán ünnepéről, Beszámoló a Szilgemen Károly által tartott Csárán estélyről. Tártyaképek. Pénztári jelentés. Új tagok. Házügyek.

Az ügyvéd és a gépirólány.

(Erdőszakos szerelmem.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 27.

Pikáns szenzációja van az osztrák fővárosnak, amely szenzáció azonban átnyúlik Budapestre is. Egy ügyvédről van szó, akinek a nevét egyelőre még nem árulta el a rendőrség. Csak annyi bizonyos, hogy G. betűvel kezdődik a neve.

Ez a bécsi fiskális megismerkedett egyik kollégájának az irodájában B. Zsófia gépirólánissal, akinek szülei Budapesten laknak. A lány gyönyörű szőke teremtés. A megismerkedés után néhány nappal levelet kapott. Száraz üzleti hangon arról értesítette G. ügyvéd, hogy ő hajlandó számára havi százhatvan koronát fizetni, ha hozzá jön. A dolog részletes megbeszélése végett keresse föl őt ma-nap pont déli tizenkét órakor.

A lány örömprevesse fogadta el az ajánlatot és másnap pontosan megjelent az ügyvédi irodában. Onnan ugyanakkor eltávozott az egész személyzet, úgy, hogy G. egyedül fogadta B. Zsófiát.

Néhány bevezető szó után, a fiskális fölpattant a helyéről és kipirulva lépett a lány elé.

— Tudja-e, kisasszony, — kiáltotta — hogy én imádom magát!

— De kérem! — dadogta a lány — most nem arról van szó.

— De igen, igen erről... erről van szó...

S ebben a pillanatban átölelte a lányt. B. Zsófia kétségbeesetten kiáltott segítségért.

— Hába kiabál — mondotta a szerelmes ügyvéd — nem hallja meg senki!...

A lány azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem szelántan védekezett. A padlóra buktak mind a ketten; ezt a pillanatot használta föl B. Zsófia. Hirtelen fö ugrott és kiszaladt a szobából.

Osszekarcolva, kibontott hajjal rohant ahhoz az ügyvédhez, akinél alkalmazásban volt. Elbeszélte neki mindent és nyomban feljelentette a merénylőt.

G. mindent tagadott a rendőrségnél. A vizsgálat folyik ellene.

HIREK.

— A király nem beteg. Budapest-ről táviratozzák: Az utóbbi napokban ismét érkeztek hírek a király betegségről. Szeptember 30-án Bécsben egy új katolikus templomot fognak felszentelni, amelyen mint előre jelezték, ő felsége is megjelenik. Udvari körökből kiszivárgott hírek szerint, a király a felszentelési ünnepélyen nem fog megjelenni. A Bécsben elterjedt hír szerint a király ezen elhatározása egyedül orvosai tanácsára vezethető vissza, akik megtiltották a királynak, hogy egészsége teljes helyreálltáig bármely nyilvános alkalomból megjelenjen. Ezeket a híreket most alaposan megcáfolja a honvédelmi miniszter. Egy újságíró a király egészségi állapotát illetőleg ma kérdést intézett Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszterhez, aki tegnap hosszabb kihallgatáson volt a schönbrunni kastélyban.

— Háromnegyed óráig ültem tegnap őfelsége mellett — mondotta a miniszter — s mondhatom, hogy bámultam őfelsége szellemi és testi frissességét. Az egész idő alatt egyetlen köhintést sem tett. Járása ruganyos és arcszine egészséges. Megkérdez-

tem, hogy üdülés céljából szándékozik-e külföldre utazni?

— Aber schauen Sie mich an, habe ich denn das notwendig? — felelte a király és arcomba nevetett.

— Az Andrássy-szobor. Budapest-ről jelentik: Nemrégiben hírs kelt, hogy az Andrássy-szobor leleplezését az építőiparosok sztrájkja miatt tavaszra halasztották, mert hozzá nem értő emberek a szobor épségének veszélyeztetése nélkül nem tudják a két emelet magasú faburkolatot eltávolítani. A hír azóta megcáfolták azzal, hogy a szoborbizottságnak a hadtestparancsnokság műszaki katonákat bocsát rendelkezésére, akik a munkát legalább is olyan jól, mint az ícs munkások, elvégzik. A cáfolat, úgy látszik, jó helyről jött, mert ma reggel hat óra óta negyven utászkatona szállta meg a szobor földpönyegét. A katonák egy őrnagy és egy százados és két alantás tiszt felügyelete alatt serényen dolgoztak egész délelőtt. Délben már annyira ritkák voltak a faházikó deszkái, hogy a hatalmas lovasszobor nagy része láthatóvá lett. A munkával holnap estig elkészülnek.

— Lueger ur kirohant. Bécs-ből táviratozzák: A német történetírók kongresszusát tartanak Bécsben, s ma tisztelegtek Lueger polgármesternél, aki felhasználta az alkalmat, hogy Magyarország ellen kirohjon. Többek között így nyilatkozott:

— Az utóbbi időben gyakran olvasható az az állítás, hogy a középeurópai kultúra fenmaradása a magyaroknak köszönhető. Mindig úgy tanultam, hogy ez nem igaz, hogy ezt a kultúrát Bécs és a németek mentették meg, mert a magyarok igen gyakran összejátszottak a törökkel és Ausztria egyéb ellenségeivel.

— Gróf Calice. Calice báró, monarchiánk konstantinápolyi nagykövete, mint megtudtuk, megváltik állásától. A király ez alkalomból a következő legfelsőbb kéziratot intézte hozzá:

Kedves báró Calice! Közel 53 évi közszolgálat, s a Szultán ő felségénél 26 éven át rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti minőségben kitűnően teljesített szolgálata után, ezen állásától való felmentését és az állandó nyugállományba leendő átvételét kérelmezte. Midőn ezen kérelmének — sajnálattal bár — eleget teszek, a Nekem és a monarchiának odaadón, kötelességükten teljesített kitűnő szolgálatáért a legmelegebb köszönetemet nyilvánítom és ez alkalommal Ont az osztrák grófi méltóságra emelem, amit elismerésem és állandó nagyrabecsülésem maradandó emléke gyanánt tekintsen. Bécsben, 1906. évi szeptember 22-én. Ferenc József s. k.

— Állami megrendelések és a vidéki iparosok. Budapest-ről táviratozzák: Sztéryenyi József kereskedelmi államtitkárna ma egy vidéki iparosokból álló küldöttség járt, amely aggodalmát fejezte ki ama híresztelések miatt, hogy az állami megrendeléseknél első sorban a fővárosi iparos-szövetségeket veszik tekintetbe. Sztéryenyi elosztatta a küldöttség aggodalmát és kijelentette, hogy a vidéki iparosok ezután is épügy megkapják a rendeléseket, mint eddig.

— Egy főispán virilissága Makóca jelenté tudósítók: Nem mindennapi esetben dőn őt ma Csanádvármegye állandó bíráló választmányára. A választmány Návay Tamás főispán elnöklésével az 1907. évi megyebizottsági virilissnévjegyzék ellen beadott felbontásokat tárgyalta, amelyek között ott volt Glats Antal b-hari főispán, csanádvármegyei nagybírókos felbontása is, akit emiatt hagytak ki a névjegy-

zékéből, hogy bíhari főispán lévén, két törvényhatóságnak nem lehet tagja. A választmány a felebbezésnek helyt adva, Glats Antalt felvette a virilisek névjegyzékébe.

— Széchenyi pása kitüntetése. *Konstantinápoly* ből táviratozzák: Gróf Széchenyi pása hadosztályparancsnok kitüntetésére vonatkozó hírt akként igazítják helyre, hogy Széchenyi gróf az Ozmanje-rend gyémántos nyakörvidőjét kapta.

— Iaj, majdnem elkoboztak! *Deutsch* Izidor aradi órák és érszerész ma el akarta koboztatni az *Aradi Közlönyt*, a róla írt cikk miatt. Megjelent a vizsgálóbírónál, ügyvéddel és felbátorodással felszerelve és kérte, hogy az elkobzás futólépésben törtéjék meg. *Domokos* László vizsgálóbíró azonban konstata, hogy ezidőszertint egy csomó bűnügy folyik *Deutsch* ur ellen, névleg *csalás, orgazdaság, sikkasztás és hamis tanúzásra való felbujtás* miatt, tehát igaz az, amit az *Aradi Közlöny* írt. Igazságok miatt pedig nem koboznak. Értesítéseink szerint *Deutsch* Izidor most már nyilatkozatban fogja szíve fájdalmaikat kiönteni, valamelyik aradi lapban. Jól teszi.

— Achim János kitüntetése. A legmagasabb kegy régen ért a kitüntetésre annyira érdemes férfit, mint most, amikor a király *Achim* Jánosnak, a csabai ipartestület érdemeiben gazdag és országosan ismert útkárjának a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntetésről szóló legfelsőbb kézirat és a koronás arany érdemkereszt tegnap érkezett le a kormánytól *Fábry* Sándor dr. főispánhoz. A kitüntetés híre csakhamar szárnyra kelt s egész *Békésmegyében*, de különösen *Csabán* nagy örömet keltett. A király érdemkeresztjét legközelebb ünnepség keretében adják át *Achim* Jánosnak s az átadást valószínűleg maga a főispán fogja teljesíteni. Ez ünnepség programjának megállapítása végett az ipartestület a napokban rendkívüli közgyűlést fog tartani. A királyi kitüntetés abból az alkalmából érte *Achim*ot, hogy betöltötte szolgálatának 30 éves jubileumát. *Achim* János külfagya az aradi kereskedelmi és iparkamarának s mint ilyen, gyakran megfordult *Aradon* is.

— Ujabb merényletterv a milánói kiállítás ellen. *Milánó*-ból táviratozzák: A rendőrség merénylettervnek jött a nyomára, amely a kiállítás ujonnan épült, e hó 29-ikén megnyíló magyar csoportja ellen volt irányítva. A merénylet négy tervezője közül, akik a magyar osztályt felakarták gyújtani, egyet letartóztattak. Egy helyen petroliummal telt üvegeket és nagymennyiségű kanócot találtak. Valószínű, hogy a kiállítást a nyáron is felfuajtották.

— A fiumei olaszok. *Fiumé* ből sürgönyzik: Tegnap este fél kilenc órakor az itt lakó olasz glattvalók a Napkert vendéglőben látogatott gyűlést tartottak, a melyen titakozó határozati javaslatot fogadtak el az itteni olasz konzul eljárása ellen, así az itteni olaszok érdekeit a legutóbbi zavargások alkalmával nagyon kevésbé hathatós módon védelmezte. A határozati javaslatot közlik az olasz külügyminiszterrel.

— Csanádmegye közigazgatási gyakornoka. *Csanádmegye* közigazgatási gyakornokává *Návay* Tamás főispán ma *Urbanics* Kálmán végzettségű joghallgatott nevezte ki. A közigazgatási gyakornoki állás *Glats* Béla dr. lemondása folytán üresedett meg, akiről főispán a központi eljárásba helyettes szolgabíróknak nevezett ki. Az új közigazgatási gyakornoknak az apja, *Urbanics* Kálmán, *Csanádmegye* első árvaszéki üldöke volt.

— Navratil professzor újra tanít. *Kolozsvár*-ról táviratozzák: Emlékezetes még az az öngyilkossági kísérlet, amelyet a kolozsvári

egyetem egyik szigorló jogásza hónapokkal ezelőtt elkövetett, mivel *Navratil* Ákos, a jogi fakultás egyik tanára ismételten meg akarta buktatni. *Navratil* ellen akkor annyira felzúdult a közvélemény, hogy kénytelen volt tanszékét elhagyni. Tegnapelőtt foglalkozott *Kolozsvárott* ezzel az ügyvel a tanári kar, amely kimondotta, hogy semmi akadály sem forog fenn annak, hogy *Navratil* Ákos folytassa előadásait. *Kossutány* Ignác jogkari dékán táviratilag közölte *Navratil*-al a határozatot s nyilatkozatra kérte fel, hogy hajlandó-e állását ismét elfoglalni? *Navratil* választát *Apponyi* Albert gróf közoktatásiügyi miniszter döntésétől tette függővé, aki ma arról értesítette, hogy azonnal foglalja el állását.

— Nagy áradások Spanyolországban. *Madrid*-ből sürgönyzik: *Alicante* (Granada) és *Morcía* vidéken borzasztó vihar dühöngött. A vasuti közlekedést megszakította és a veteményeket elöntötte az áradat. *Santo Nuevában* sok ház beomlott. A romok alól 25 holttestet ástak ki eddig.

Madrid, szeptember 27. *Buzafalut* Granada kerületben az ár ellepte. Attól tartanak, hogy számos ember életét veszítette. *Santomerában* a mezők öntözésére szolgáló tartányt az ár elöntötte. Attól tartanak, hogy a tartány megrepedt, a miből végzetes katasztrófa származhatik. A vasuti forgalom minden irányban szünetel.

— Egy fővárosi szépség öngyilkossági kísérlete. *Budapest*-ről jelentik: Az éjjel a *Ferenc* József hídról egy igen elegánsan öltözött, feltűnően szép vöröshajú leány bele akart ugrani a Dunába. Szándéka nem sikerült, szoknyája fennakadt a híd karfáján és a leány több percig élet-halál között lebegett. Legelsőnek *Maro vánszky* János rendőr hallotta meg a leány segítségkiáltásait, odasietett és kimentette rémes helyzetéből. Aztán, mert a leány minden áron öngyilkosá akart lenni, bekísérte a dunai kapitánysághoz, Utközben a Duna parton a leány kiszabadította magát a rendőr kezéből és egy arra jövő villamos elé vetette magát. A rendőrnek sikerült lerántani a sínkről és most már bekísérte a szerb utcai kapitányságra. Iten kitűnt, hogy a leány egy városzerte ismert kiváló szépség: *Cserni* Márta, aki kezdetben festőnőnek készült és a mintarajztanodában tanult, majd a színi pályára szánta magát egy magánszínésziskolába járt, egyben pedig festőnőnek és szobrászoknak állt modellt.

— Engedjenek meghalni, mondotta a szép leány, éhen nem akarok halni és nincsen miből élnem. Napok óta állást keresek és nem tudok kapni, modellnek nem kellemek már.

Csak nehezen sikerült megnyugtatal és megígérte, hogy nem tesz kárt magában.

— Lopás a gyoroki postán. Megirtuk lapunk mai számában, hogy a gyoroki postahivatalnál még hónapokkal ezelőtt megdézsmáltak két értékes tartalmu csomagot. A vizsgálatot tegnap indította meg *Egry* Rezső nagyváradai postatiszt, akinek a gyanyája *Fauer* Miklós és *Angel* Miklós postaküldöncökre irányult. Tegnap kezdte a nagyváradai központ kiküldötte a kihallgatásukat, amely ma eredményre vezetett, amennyiben a küldöncök bevallották, hogy ők lopák meg a csomagokat. A postahivatal ezeken állt az ügyet az aradi kir. ügyészséghez, amely megindította a két suhanc ellen az eljárást.

— Nagybeteg művésznő. Fővárosi tudóstónk sürgönyzi: *Felskyné Munkácsy* Flóra állapota, aki már hónapok óta nehéz beteg, válságosra fordult. A napokban a család a fővárosba hozta a művésznőt leányfalusi nyaralójából és a leg-

utóbbi konzilium megállapította, hogy a katasztrófa már küszöbön áll. A nagybeteg művésznőt odaadó szeretettel ápolja a család és régi, hűséges szobaleánya, aki hetek óta viraszt urnője ágyánál. A Nemzeti Színház tagjai sűrűn látogatják a nagybetegét.

— Hörghurut járvány. *Nagyhalmágyról* jelentik: *Brusztur* községben hörghurut járvány miatt *Lovick* Gyula nagyhalmágyi főszolgabíró az iskolát bezáratta. Eddig 57 megbetegedés fordult elő amelyek közül három halállal végződött.

— Adomány a kulturpalotára. *Weisz* Hugó aradi fényképész kiadóhivatalunk utján az esküdtől az aradi kulturpalota javára 24 koronát adományozott.

— A zsinagógából. A jomkipuri istentisztelet úgy a zsinagógában, mint a pótimaházakban pénteken este 6 órakor és szombaton reggel 7 órakor kezdődik.

— Az *Andrássy* tér szenzációja. A napokban az esti korzón járókelek figyelmét nagy csoportulás vonta magára. A csoportosulás az *Andrássy*-tér 16-ik számú háza előtt történt. Itt van ugyanis *Weisz* Hugónak, az aradi *Streitkynek* új műterme, melynek hatalmas üvegtakácsban vitelt kép- és silhouettek mutatatták a publikumot. *Weisz* Hugó, aki a fényképezés mesterségét művészetté emelte, az elmúlt hetekben nyitotta meg új műtermét, amelyet a legmodernebb formában ő maga építtetett és rendezett be a volt *Gebhardt*-féle ház második emeletén. A műterem színes és izléeses berendezése oly nivón áll, hogy egész Magyarországon aligha lehet hozzá hasonló találni. Maga a kapualjában levő kirakat kész látványosság. Művészi fényképeket lát itt az ember, a legújabb eljárások szerint készületek, melyek méltán megérdemlik a legnagyobb elismerést. Az első emeletől kezdve a lépcsőket szőnyeg borítja. Maga a műterem 11 gyönyörűen berendezett helyiségből áll. Van itt férfi és női öltöző, társalgó, gazdag könyvtár, telve művészi folyóiratokkal, pihenőhely ur-ságnak részére. A butorok a modern iparművészet legfejlettebb fokán állanak. A tükrök kerete értékes szobrászmunka, *Albert* *Andor* művészi vészténeke művei. A falakon műtárgyak, a földön remek szőnyegek. Maga a műterem hatalmas helyiség, ahol önműködő háttér gépezet és más technikai különösségek láthatók. A gyermekfelvételekhez egész játékkereskedése van *Weisz* Hugónak. Szóval ez az új műterem az utolsó szögig értékes és művészi részletekből áll. Még az ablakok is művészi munkák. A műterem tervezését *Székely* és *Biró*, a butorterveket *Jankó* Gyula készítette. A műterem egész berendezése magyar ipari termékekre igaz érdekes látványossággal szolgálhat ez az amerikai praktikussággal és francia izléesességgel épült és berendezett műterem, eltekintve attól, hogy gazdája, *Weisz* Hugó igaz művészember, aki művészi izléesel és készséggel készíti képeit.

— Veszek tört aranyat, ezüstöt, gyémántot, briliántokat, gyöngyöket, a legmagasabb áráért, avagy új tárgyakra átcserelek. Nagy ékezer, ezüst, drágakő és finom genfi zsebkészítés. Nagy választék elsőrendű nehéz tüzezőstől *China*-ezüsttájan-déktárgyak és evőeszközökben, egyedüli elárusítása a világ legjobb ezüsttisztító szerének. Tisztelettel: *Weinberger* Ferenc *Aradon*, *Fischer* *Eliz*-palota. Telefon 439. 2479

— Elvesztett kisleány. *Boár* *André* világsos napszámos tíz éves *Katica* nevű leánya e hó 5-ikén eltűnt hazulról és azóta nem került elő. Az apa felkéri mindazokat, a kik leánya hol létezől tudnak, hogy azt a községhezánál jelelték be. Az eltűnt leány szőke, kék szemű, románul beszél.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisz* *Aradon*. 112

NAPIREND.

Szeptember 28. Péntek. Róm. kath. naptár: Vencel. — Protestáns naptár: Adolf. — Görög-keleti naptár (szeptember 15.): Nikéta vértanú. — A nap két 5 óra 54 perckor, nyugszik 5 óra 46 perckor. Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, keleten sok helyütt csapadék, később enyhébb. A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Udön délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor. Szeptember 30. Az aradi Meteor. kerékpárklub versenye délután 2 órakor. — Az aradi jókedv asztaltársaság közgyűlése. Október 7. Az aradi iparosifjak önképző-egyletének hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Iparosház.) Október 11. Körorvosválasztás Kis Peregen. Október 20-21. Aradi löversenyek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Szeptember 27.

Amerika 1/2 olcsóbb. Kínálat és vételkedv korlátozt. Elkelt 35,000 métermazsa 10 fillérrel magasabb áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Table with 2 columns: Item and Price range. Buza októberre 7.20-7.21, Aprillisi buza 1907-re 7.53-7.54, Rozs októberre 6.16-6.17, Zab októberre 6.91-6.92, Uj tengeri 1907-re 5.08-5.09

Zárás a tőzsdén.

Table with 2 columns: Item and Price range. Buza októberre 7.17-7.18, Aprillisi buza 1907-re 7.49-7.50, Rozs októberre 6.16-6.17, Zab októberre 6.86-6.87, Uj tengeri 1907-re 5.07-5.08

Iránysat szállár.

Szállás és utazás.

Table with 2 columns: Item and Price. Osztrák hitelrészvény 672.25, Magyar hitelrészvény 809.50, Magyar koronajáradék 94.50, Osztrák-magyar államvasuti részvény 677.25, Déli vasut 193.—, Leszámitolóbank részvény 516.50, Magyar jelzálog hitelbank 517.50, Rima-Murányi vasút részvény 578.50, Salgótarjáni közszénbánya 627.—, Városi villamos vasut részvény 577.—, Konvertált jelzálogrészvény 134.75, Egyesült Budapesti fővárosi takpénzt. 2285.—, Adria tengerhajósági részvénytárs. 4450.—, Orosz járadék 99.—, Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben —.—, Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban —.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 112-113 fillérig; Öreg közép páronként 300-400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 118-119 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban 124-126 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 126-128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240-280 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. A hazotti sertésárak iránysata: Csöndes.

CSARNOK.

Életmentés.

Irta: Szántó Kálmán.

A szobalány sietett ajtót nyitni, megismerte a csengő ideges berregését, hogy a gazda érkezett haza, arról pedig, ahogy a kardját a sarokba dobta, sápkáját a szögre hajította, az is, hogy még a szokottnál is embereőbb a hangulata, amászor már ugye szokot hazajárni, csak mikor már sehogyse bírt magával s

valahogyan léket akart ereszteni a rossz kedvének. Fehér bőbitáját helyre igazítva szaladt is figyelmeztetni a szakácsnét a várható veszedelmre, mely első sorban is az ő fejükön szokott kitörni.

A gazda pedig berontott az ebédlőbe, ahol az asszony valami finomabb kézi munkán pepecselve, várta talán őt, talán csak a vacsorát. Akármilyen ritkán tévedt haza mostanában déjben, este azért kétfőre volt minnig megterítve.

Az asszony mosolyogva indult elébe:

— Minek vársz rám? mordult rá durcésan, vagy jövök haza, vagy se, tudod, s hányszor mondtam, hogy nem szeretem az áldozatokat.

— Nem is vártam, hisz még korán van s aztán, lám mégis hazajött s most már együtt vacsorálunk édes gazdam!

Ugy haszotta a szava az asszonynak, mint az ezüstpénz csengő, tisztán csilingelve, fehér csöngéssel, mint a gyöngyvirágok peregnének alá a levegőben. A gazda rossz kedvet mint ha meg se látta volna.

— Én már vacsoráltam, volt a kurta válasz.

— Mindegy mégis csipegetni fog velem, s akkor nekem is jobban fog esni.

A szobalány már táiat is s a gazda, minden szokás ellenére, most csakugyan alig csipegetett s nem is gáncoskodott. Mások vacsora után is többet evett kettőnél s nem volt megelégedve semmivel. Alig ejtett el egy szót s láthatólag máshol járt az esze. Az asszony próbált egyet-mást elcseregni; először a mai futtatásról — hogy törte volna ki a lábát, ahány rossz góbe van a világon! — aztán a kaszinóról — égették volna el a születése napján, aki a kártyát kitalálta! — ezekre a válaszokra aztán lassacskán ő is elhallgatott; ma már nem lesz semmi!

A csomogénál mégis megszólalt a gazda:

— Még miadig ezt a kórét iszátok? nincs jobb borotok? azt hiszem, lesz még a pincében egy üveg Haldick, még egy üveg visontai, a mit az Avasról küldtek, azt hozzák fel.

— Te nem iszol?

— Majd csak kocintgatok veled, édes gazdam.

Nagy vizes pohárban kevergette magának a nehéz borokat s egy bajtásra üritette ki őket, egyiket a másik után. Talán egy felóra sem telt bele, hogy nagy szédülésben, maga-maga elé meredve elkészült az egészszel; akkor a dohányzó asztalkáról elővett egy angol pipát, megtöltötte Csepattannel, nehéz testtel belévtette magát egy mély karosszékekbe s fujta maga elé a fűszeres füstöt.

Az asszony még akkor is várt egy darabot, rá rávetve hűséges tekintetét s mikor látta a gazda zordon magába mélyedését, nesztelen lépteivel megindult, egy számlóra mellé kuporodott s arcát a karosszék támlájára hajtotta. Ugy várta ottan, arcával a bőrrel párnázott támlán, mint a kutya a simogatást.

Az állathoz szokott ember őszönne mozdult meg a grzdában csakugyan, amikor szinte öntudatlan kézzel elkezdte a puha, fleom, édesenygöngéd arcot végig végigsimogatni. A lazán összerúzott hajcomóból kiklésett egy tű, mig-nem az egész alázuhogott sötéten, mint egy fekete árada. Egy-egy hosszú, vastag pászmát előbb a kezére, aztán karjára csavart a férfi, átfonott karját aztán az asszony fehér nyakára kerítette, a másik hatalmas kezével pedig fel-emelte magához a karosszékbe, könnyedén, mint a pelyhet. Mozdulásban talán meg is rántotta az asszony haját, de sz olyan édes fájdalom volt!...

Akkor a pipa is klégett s most mint a két keze felszabadulván, mind a kettővel simogatta véges-végig a méz édes arcot, a homlokától az álláig, végig a dus hajon egész a nyakáig. Nagy, erős, széles ujjal voltak s

érintésük olyan volt az asszonynak, mintha a testén delejes áram zibongott volna keresztül.

— Hm, Magda!

— Akar valamit édes gazdam?

— Akarok ... akarok ... akarok! —

Nehezen forgott egy kissé a nyelve, talán a bortól, talán a mondandójától. Aztán magához szoritotta az asszony fejét, félkezével szembe fordította az arcát és úgy mondta: — Bucsuzni jöttem hozzád Magda! és nézett tovább a szemébe, míg a könny ki nem csordult belőle. — Bucsuzni!

— Bucsuzni! bucsuzni végleg? és sikerült a fejét mégis elfordítani.

— Sírsz? hát mit ígértél? Persze, hogy végleg, örökre!

— Megházasodl?

— Haha, meg! Örök házasságot kötök s a hűséget nem fogom megszegni. Még ha akar-nám, se bírnám! ... mit szólsz hozzá, szólj hát!

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 27. —

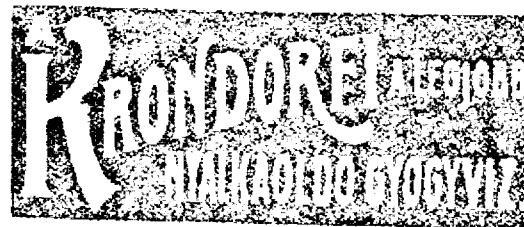
Központi szálloda. Herváth Ilona magánzónó-Budapest. — Bergman Róbert kereskedő Bécs. — Gross Agoston kereskedő Temesvár. — Báró Korb-Tivadár birtokos Fiume. — Tyrman József dr. törzs- orvos Temesvár. — Feldmann Armin kereskedő Nagyszalonca. — Kornhaber I. honvédezerede Sze-ged. — Pauker Armin kereskedő Budapest. — Bu-day Pál dr. főbíró és neje Zenta — Harczos Ig-nác kereskedő M Sziget. — Freund I. kereskedő Budapest. — Milnesseu A. tisztihelyettes Nagyszze-ben. — Képili Béla kereskedő Budapest. — Boros-Mór kereskedő Budapest. — Molnár Ötő kereskedő Pécs. — Moskevitz Simon kereskedő Budapest. — Biraczev Döme lappaszerkesztő Budapest. — Wert-heimer T. utazó Budapest. — Priv Mór utazó Lu-gos. — Jassa Ferenc utazó Bécs. — Arzt Zsigmond utazó Bécs — Schacherl Isidor utazó Bécs. — Kaufmann Emil kereskedő Szeged. — Tig Albert tanár Budapest. — Mlynok Ferenc utazó Krakau, Pannonia szálloda. König Erzsébet gazdálko-dó Bécs. — Borbély Ernő cs. és kir. főhadnagy Koleszvár. — Guberti László színházkezelő Arad. — Weiszberger Jakab sertéskereskedő Temesvár. — Özv. Lukk L. kereskedő Grác. — Klein Mór gazdálkodó Gurba. — Kuro György jegyző Szapár- liget. — Buday Pál dr. rendérkapitány Zenta — Fischer Henrik főbíró Battonya — Biel Gyula ke-reskedő Makó. — Krausz Herman kereskedő Módos-torontál. — Beer Méri utazó Szeged.

NYILTTER.*

Őszi borsó vetési célra

Nemess Géza

2471 cégnél kapható.

2381

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban öltöny szöveteket 35% megtakarítással árusítunk.

Lechner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17. Fiukj részére maradékok kaphatók.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Befü-
tő m. ö. d. e.

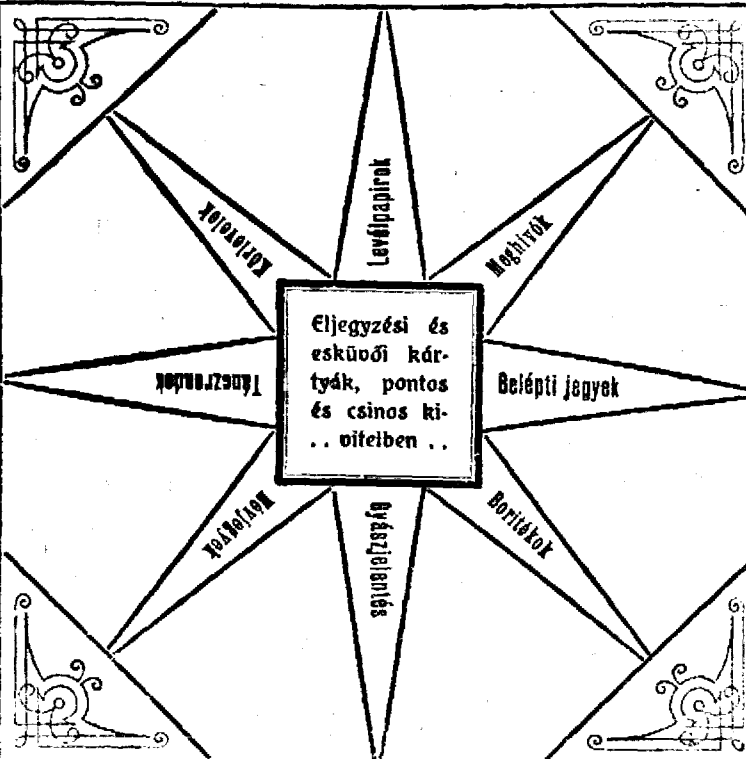
KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Röviden berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmodernebb kivitelben jutányos árban készíttetnek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . 24 korona.
1 hóra . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 367.
Kiadóhivatali " 151.

MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE.

Ezer év a magyar nemzet történetéből.

..... IRTÁK:

SZALAY JÓZSEF és BARÓTI LAJOS.

4 vaskos kötet.

Szalay József alapvető munkáját, melynek a mű javított kiadása, a Magyar Tudományos Akadémia a Szilágyi László jutalommal tüntette ki.

Nagyarányú történelmi képgyűjtemény.

1093 színes közlő nyomtatott képpel és 97 műmelléklettel.

A kiadásában a magyar szent korona dombornyomású képevel díszítve 80 korona a Magyar király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbörkötés 70 korona.

Havi részlet 3 korona.

Előfizetési-le!

Kelmen D. és Társ. könyvkereskedése B. pest, IV. Reáltanoda-utca, ezennel megrendelem Szalay József és Baróti Lajos A Magyar Nemzet Története című művet, a mely 4 vaskos kötetben, negyedréti alakban, ímendez, tehát soha meg nem szűnő példosra nyomva és illusztrálva jelenik meg rendkívül díszes kötésben. A teljes műt a vászonkötésben a magyar szent korona dombornyomású képevel díszítve 80 korona. A Mátyás király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbörkötés 70 korona és 3 koronás havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartanak; a lejárt és be nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköztség hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításkor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezenel megrendelem a fentnevezett munkát koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett, fizetendő havi koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg

..... könyvkereskedésénél.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Tessék olvas-
hatón
aláírni

Az ill. díjjegyzék 30. tétele értelmében bélyegmentes.

Eladó szőlő!

1 hold szőlő

2600 termő tőkével, az idei terméssel együtt és 1 darab parlag hozzá 1000 tőkének, elköltözés végett, jutányos árban

szabad kézből eladó.
Angos Péter

hentesnél 2464

G-Paulison.

Főraktár Aradon: 2692
Földes Kelemen gyógytárában.
20808—1906.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Arad város területén behozandó bor (bor must, csefre) behozatalára a pecekai, iratosi, kurticsi, simándi, radnai, bodrogi és B. czkó. utcai vármoknál elvezető utak vannak kijelölve.

Egyben közbirre tesszük, hogy az ujbó a városi fogyasztási adófelügyelőségnek legkésőbb folyó évi november 10 dik napjáig bejelentendő.

Arad, 1906. évi szeptember hó 22
A városi tanács.

Kérem a széget nem össze-
tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat, háló, ebédlo- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívüli olcsó árák mellett. Kivételre h. zhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsöndij mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett.

Kérem a széget nem össze-
tévesztetni!

Poloska elpusztítására a legjobb és leghatásosabb szer a

PHENOLSAV.

A butorokat nem támadja meg. Ara egy üvegnek 70 fillér.

Tyúkszem ellen

legkiválóbb szer a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Hatása oly frappáns, hogy mindenkit bámolatba ejt.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogcsep.
Ara 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszerháza és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeháza szomszédságában.

Gummi Americain „Never”
a legjobb és legkellesebb óvszer.

Egyedüli raktár: Hajós Árpád gyógyszerháza-
ban, Arad, Andrásy-tér 22. sz.

6 darab
egy eredeti
fémdobozban
2 kor.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek
fedezésére.

A J A N I J U K.

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épületben lévő söröcsarnok és hozzá tartozó lakásnak folyó évi november hó 1-től 6 évre való bérbeadása iránt folyó évi október hó 1-én d. e. 10 óráig árverést tart.
Kikiáltási ár: 10150 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi szeptember hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. r.
aljegyző.

Permetező javítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

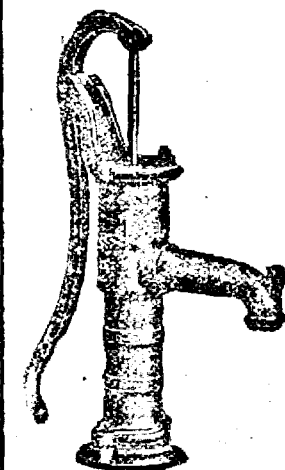
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbítatnak, ezáltal a szivattyu nem ramlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummizott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

APRÓ HIRDETESEK.

AKIK

kimeretség híján

házasárra,
nevelőre,
felügyelőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
viszálásra,
kertiészre,kulcsárnőre,
gardasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
háló- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
vagy szükségre

AKI

eladni kíván

szőlőt,
szőlőházat,
kert,
gyümölcsösöt,
szőlőt,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

AKI

kiszáradni kíván

vételre,
kiszáradni
kiszáradni
kiszáradniházasárra,
nevelőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,

AKI

munkásokat venni vagy bevezetni a
lakásból keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezték, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja.

Modern 6 szobás lakás

Nagy-körű 1. szám alatt földszin-
ten azonnal kiadó. 2483

Szalonna

téli szalonna 68, tiszta sertészsír
72 kr. különként és minden hentes
árú a legjutányosabb árban kap-
ható Garai Károly hentes üzletében
Aradon, Boczkó-utca 2. szám, Hal-
térrel szemben. 2484

Magyar és német felolvasónő-

nek ajánlok a délutáni vagy
estéji órákra. Otthon végezhető
írásbeli munkát vállalkozok. Cím:
özv. Pollákné, B. Halász utca 3.

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentis
kapható **Inguaz I. és Fia** könyv-
kereskedésében Aradon, Weitzer
János-utca. Telefon 517. 235

Egy jól jövedelmező üzlethez

8% kamat fizetése mellett

kölcshönt
keresekteljes biztosítás mellett, esetleg az
üzletbe, mint társ elfogadjatik. A
jövedelem 40 és 50 százalék kö-
zött. Kérek teljes címmel ellátott
ajánlatokat a további személyes
megbeszélés végett a Függelenség
kiadóhivatalához a „Munka neme-
sít” jellegével. 2478

Árverési hirdetmény.

Alólirott csődtömeggondnok az aradi kir. törvényszék mint
csődbíróság határozata folytán közhírré teszem, hogy vb. Men-
czér Vilmos, gurahonczai közadós csődtömegéhez tartozó, és a
csődleltár 1-952. tételei alatt felvett 6881 kor. 27 fill. be-
szerzési és 2418 kor. 97 fill. becsértékű fűszer-, rőfös- és rö-
vid-árúkból, üzleti felszerelési tárgyakkól és házi butorokból
álló ingók ajánlati árverésen eladtnak.Felhívom ennél fogva a venni szándékozót, hogy a fent
kitüntetett becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellá-
tott ajánlataikat, írásban f. évi október hó 5. napjának d. e.
12 órájáig nálam adják be.Az eladásra hirdetett ingók Gurahonczon folyó évi október
hó 2., 3. és 4-én d. e. 10-12 óráig közbenjöttöm mellett,
megtekinthetők.Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg után III.
foku bélyegilletéket az eladásnak csődbírósági jóváhagyása után
24 óra alatt kezeimhez készpénzben lefizetni; köteles továbbá
az összes megvett tárgyakat a csődbírósági jóváhagyás után
3 nap alatt átvenni és elszállítani.A választmány a beérkezett ajánlatok tárgyában folyó évi
október hó 6. napján délután 3 órakor Aradon, Dr. Mittler Izi-
dor ügyvédi irodájában tartandó ülésen fog határozni, fenntartva
magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket el-
fogadni, valamennyit visszautasítani, az árverést azonnal szó-
belileg folytatni, esetleg pedig az ingókat más módon értéke-
síteni.Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne
és különösen, ha a vevő a kikötött határidőben a vételárat ki-
fizetni vagy az ingókat átvenni és elszállítani elmulasztaná,
ugy a bánatpénzek elvesztésén felül a megvett ingóságok tárg-
yak a vevő kárára és veszélyére fognak értékesített.Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szá-
vatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége
és ugyanazonosságáért.

Arad, 1906. évi szeptember hó 25-én.

Dr. Dénes Jakab,

nagybútyinai ügyvéd, mint vb. Menczér
Vilmos csődtömeggondnoka.

Telefon szám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

DIVATÁRU ÜZLETE

ARAD,

SZÍNHÁZ ÉPÜLET.

Az

őszi és téli ujdonságok

megérkeztek.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.
szolid árak.Vidékre mintákkal szívesen szol-
gálok.

HOFFMANN SÁNDOR

SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.

Telefonszám 10.

Több ügyes

lapkihordó

felvétetik

a kiadóhivatalban.

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegeknek
számtalan esetben kipró-
bált szer.Legjobb sikerrel használható
köhögés, hurut,
rekedtség, szárazhu-
rut, elnyálkásodás, min-
den mellbaj, a légső,
a tüdő, a gége hurutos
megbetegedései, légzé-
si nehézségek, szűk-
mellűség, asthma stb.
ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kelemen

gyógyszerésznél. 3871

4133-1906. tkvi szem.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíróság,
mint telekkönyvi hatóság közhírré
teszi, hogy Mihályfi Mózes ma-
gyaradi lakos végrehajtónak,
Duczenszky József magyaradi lakos
végrehajtást szenvedő elleni 306
kor. tőkekövetelés és járulékal
iránti végrehajtási ügyében, az
aradi kir. törvényszék, a világi kir.
járásbíróság területén levő,
Aradmegyében fekvő, fele részben
végrehajtást szenvedő, fele részben
pedig végrehajtás alatt nem álló
neje szül. Banjung Mária neven
álló 1. a magyaradi 188. sz. tjkv-
ben A. I. 1., 2. sorszám (367-368.)
és 1984. hrsz., 179. 8. 1. számú
ház, birtokok és szántóföldre 901
korona, 2. a magyaradi 1555. sz.
tjkvben felvett A + 1 sorszám
2849/a. hrsz. szántóföldre 87 kor.,
összesen tehát 988 koronában ezen-
nel megállapított kikiáltási árban
elrendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1906. évi októ-
ber hó 15. napján délelőtti 9 órakor
Magyarad községhez tartandó
nyilvános árverésen a megállapított
kikiáltási áron alóli is eladtnak fognakÁrverezni szándékozók tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 90 korona 10 fillért és 8
korona 70 fillért készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. t. cikk
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi november hó
1-én 8383. sz. a. kelt igazságügymi-
nisteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bi-
róságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervény
átiszolgáltatni.Világos, 1906. évi július hó
16-ik napján.

Dr. Szarka,

kir. járásbíró.